

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A guillotine.

Budapest, március 5.

(v.) Robespierret a rémuralom napjainban, amikor dicsősége delelőjén állott, megkérdezte egy barátja, hogyan érzi magát. A felelet ez volt: „Köszönöm, a guillotine pompásan halad.” Köszönjük, a kérdést, minálunk is elég jól halad a guillotine. Tegnap még csak bejelentették. Ma már fel is vonult. Odahelyezkedett a képviselőház elnöki emelvényére. Működésbe még nem hozták; de már ott áll, hogy bármely pillanatban hasznát vehessék. A rablóvilág romantikus korából ismerjük ezt az eljárást. Akkoriban mihelyt kihirdették a statáriumot, tüstént felállították az akasztófát is. Hadd legyen kéznél, mihelyt szükség lesz rája. Mert a statárium békítő-szerű nem azzal vált be, hogy halálra ítelt, hanem azzal, hogy halálos ítéleteit minden teketória nélkül azonnal végre is hajtotta.

Mikor Angliában ezelőtt harmadfél évtizeddel az utolsó obstrukciót leütötték, a többség és a kormány azzal ért célt, hogy a parlament elnökével határidőt tűzettek a szavazásra s ezt a szavazást aztán, tekintet nélkül a még feliratkozott szónokokra, az előre bejelentett időben végre is hajtották. Ezt az eljárást akkoriban guillotine-eljárásnak nevezték el s a tanácskozási rend e szakaszán e név azóta is rajta maradt. A gróf Tisza István ma benyújtott indítványa nem egy guillotine, hanem valóságos arzenálja a vitagyilkoló-szerszámoknak. Vannak muzeumok, amikben a spanyol inkvizíció hóhér-készülékei láthatók. Ilyen muzeum a miniszterelnök indítványa. Istenben boldogult Torquemada megirigyelné az indítvány szerzőjét kegyetlenségének leleményességéért. Ha az obstrukció százfejú hydra volna, ebben az indítványban

mindenik fejére jutna egy-egy hóhérbárd. Pedig ez még csak az ideiglenes rendcsinálás. A véglegesről az indítvány szemérmesen hallgat egyelőre. Csak annyit mond felőle, hogy egy esztendőn belül ennek is létre kell jönnie. Kell? Ilyen enyhe szó nincs többé a Tisza István szótárában. A *kell* elől még van kitérés. A *kell* még ismer alkut vagy kérelést. Itt hát nem a *kell* szerepel, hanem a legnagyobb ur: a *muszáj*. Ezt a *muszáj*t is komoran őrizi az egész hóhérmúzeum, az egész nyaktiló-park.

Egy szó mint száz: Tisza István felcsapott Ráday Gedeonná, aki feladatául vállalja, hogy kiirtja az obstrukció szegénylegényeit. Nekünk úgy rémlik, hogy az a borzadalmasan nagy apparátus, amivel fellép, mégis inkább megelőzni akarja a kivégzéseket, mint végrehajtani. Arzenálja azért olyan félelmetesen gazdag, hogy senki se kételkedjék elszántságában. Ezt a hatást már jóformán el is érte. Tegnap még akadhatott, aki kétségbevonhatta azt is, hogy rendet akar csinálni. Ma már belátják mindenk, hogy *tud* is, *fog* is rendet csinálni. Aminthogy ma már nem is arról van többé szó, hogy letiporja-e az obstrukciót, hanem arról csupán, hogy széles tipró-kedvében túl ne menjen a gyomon s bele ne gázoljon a nemzet vetéseibe is. Ettől pedig nem az ellenségei féltik, akik szívesen látnák, ha a filosba tévedne, hanem leginkább féltik a barátai. Amit mi e helyütt remény gyanánt fejeztünk ki, hogy a végleges hárszabály-revizitótól az utolsó pillanatban talán el is fog állni, az ma vágy formájában sokszorosan hangzik fel mindazok köréből, akik nem látnák szívesen Tisza Istvánnak egy lehetetlen feladát örvényében való elmerülését.

Egyelőre azonban nem az indítvány pazar zordságával illik foglalkozni, mert ma még él a remény, hogy az obstrukciós cso-

port valahára belátja vállalkozásának örült képtelenségét s a közvélemény egyértelmű megnyilatkozásának nyomása alatt a legeslegutolsó pillanatban önként visszavonul. Ha nem tenné, ha rákerülne csakugyan a sor a nyaktiló-park működésbehozatalára, akkor léssen majd ideje a rendcsináló indítvány tüzetes megbirálásának. Ma még az obstrukciósokhoz fordulunk, az ő lelkiismeretüket ostromoljuk, az ő józan észükre appellálunk. Nem tudjuk pontosan, hányan vannak. Tizen, talán tizenketten, talán tizenötlen. Mindenesetre oly kevesen, hogy megszámlálni sem érdemes őket. Hát mit akar ez a maroknyi csapat? Makacsul tovább küzdeni? Kinek a nevében? A nemzetében nem. A nemzet viselkedése világosan mutatja, hogy nincs szolidaritásban ama kicsiny csoport cselekvésével. Háborgásuk nem kelt visszhangot a közvéleményben. Riadójukra, amelyet egyre harsogtatnak, alulról sem lelkes biztatás, sem áldozatkész csatlakozás nem felel. Szabad két embernek is rakoncátlanokdni, ha tömegek állnak mögöttük. De az obstrukciós tábor mögött nem áll immár senki. Magára van hagyatva, vihardulta szigetként a simatükrű ocean közepén. Hát amit ezek az urak csinálnak, a saját kedvtelésükre csinálják. A nemzet nem zavarta szörközéseküket, mert azt hitte, valahára csak megőri a jobbik eszük. De most lássak be az urak, hogy ez az ő szörközésekük megszünt ártatlan mulatságnak lenni. Folytatásának kiszámíthatatlan veszteség volna az ára. Még pedig nem az ő veszteségük, hiszen legtöbbjüknek alig van veszteni valója, hanem az egész ország pótolhatatlan vesztesége. A közvélemény szótlanul ezt tovább nem tűrheti. S a nemzet ajkáról elhangzik a harsány: *Megállj!* A határom, hogy megfékezze őket, megnyomorítani készül a parlamentárizmust. Pedig a nem-

TÁRCA

Cseléd.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Bíró Lajos.

Szeretem — mondta a fiatal Both — a szép gesztusokat, a feinek büszke hordozását, a félig lehunyt szempillák hideg, gögös tekintetét. Szeretnék így járni az emberek között, királyi módra felszegett fejjel, jéghideg és merev arccal, amelyre ráfagyott a büszkeség. De korunk szelleme, amely szkeptikus és gunyolódó, nem tűri a királyi fejhordozást. A guny darázs-fészeke minden fullánkját beléeresztí a királyságba; a királyok sem lehetnek fejedelmiek: mosolyogniok kell és barátságos szavakat intézni a körülöttük tolongó cifrarubás csöcselékhez.

Büntetlenül ma csak a szolgák lehetnek fejedelmiek, az inasok a nagyuri partókban, a Jamesek és Baptisteok. Őket szeretem nézni, amint márványarccal járnak a szőnyeges termekben: egyenesen, mint egy szálla, hang és mozdulat nélkül. Milyen büszkék, milyen méltóságosak, milyen fejedelmiek! Mi hajlongunk és mosolygunk, ők egyenesen állnak és jéghideg az arcuk. Mi kacagunk és hűledözünk, ámulunk, szörnyűkődünk, az ő arcukon nincs más, mint méltóság. És ha szédül a terem a nevetéstől, és ha dübörög és habórog, ők állnak nyugodtan és hidegen és egyetlen izom nem mozdul az arcukon. Az ősek dicsőségének, az utód büszkeségének, a régi törzs göggyének és az évszázados palota méltóságának a hordozói és őrizői ők tudatosan vagy öntudatlanul.

Mindez a királyi méltóság, az a fejedelmi göggy, amit imádoz, megjelent előttem egyszer egész uralkodói ragyogásával egy széke lányon.

Nem volt cseléd, de aig több: angol társalkodónője volt az öreg Sándorfy grófnének.

A színbábnak láttam először; a grófné páholyában ült. Hiszek a kiválásban, a fajta nemesedésében és ezt mondtam magamban:

— Evezredes fajtának kifinomodott virága ez a lány. Hercegeknek és hercegnőknek kellett szeretniük egy mást, csodamódon, teremőt szerelemmel összetalálkoznok, hogy ebben a lányban elérje tetőpontját a fajta virulása, ereje és szépsége. Mert szép lehet a plebejus vér is, de a hajnak ez a csodás, hamvas szőke-sége, az arcnak ez a színe, a száj metszése, az orr finomsága, ez a fű, ez a kéz és ez a ternet csak egy munkától megkímélt, csupán a maga virágzásában fáradó, gyönyörű racenak adta ott meg.

Cselédtem. A lány nem hercegnő lánya, hanem társalkodónő. Mary a neve, az apja kocsmáros, Jamesonnak vagy Jacksonnak vagy hogy hívják. Mindegy, mondtam magamban, szeretem ezt a lányt.

Másodszor a grófnénál találkoztam vele, ahol nagy vacsora volt, multság, tánc. A lánynak olyan szerepe volt, ami a házikasszonyé és a szobalányé között van. Rendelkezett a cselédséggel, de a grófné vele hozottat másának egy pohár vizet.

Hogy hozta ezt a pohár vizet! Körülötte hangos beszélgetések és kipirult arcok; az ő ajka hallgatásra zárva, az ő arca hideg és mozdulatlan, az ő feje büszke és magas. Mint egy királynő, úgy ment a tömeg között, a grófok és a grófnők körülötte fecséző cselédek voltak. Körülötte a porriásig lotyogott és kacagott durván, ő volt a méltóság és a fenség.

A társaság rosszul bánt vele. Az asszonyokat bosszantotta a szépsége, a férfiaknak kellett volna a szépsége: bántották tehát mindketten csipős megjegyzésekkel, parancsolgatással vagy otromba bókkal. A lány mozdulatlan arccal járt közöttük.

Beszélgetni kezdtem vele. A hangja szonór,

aranytal zengő alt-hang volt. A kérdéseimre gögös hidegséggel, röviden válaszolt. De úgy beszéltem vele, mint egy hercegnővel és megbarátkoztunk lassan.

Okos lány volt. Nyugodtan és biztosan itélt, egy előkelő emének magas szempontjai szerint. Amint mellette álltam és néztük a teremben a táncolókat, az izdatt, kipirult és hangos párokat, megértettem, mennyire leudézheti királyi hidegsége és göggye ezt a lármat, ezt a póri, duhaj társaságot.

Az órák multak és én egyre vele beszélgettem. Bizalmas lett, mosolygott, intimitásokat mondott el az életéből.

A szemem, a szívem, a fejem egyre jobban betelt vele. Szerettem ezt a lányt, szerettem.

— My queen, gondoltam magamban, királynőm, enyém leszel. Elviszlek téged a Both grófok százados várába és az ősek arcképei elpirulnak az örömtől, mert ilyen fejedelmi urnője nem volt még Bóthkőnek.

Mult az éjszaka. Jött a hajnal, a reggel. A tánc még egyre tartott. A lánynyal beszélgettem és soha még én olyan boldog nem voltam, mint akkor.

Ót óra volt, jól emlékszem, éppen ötöt ütött az óra, mikor az öreg grófné ment el mellettünk. A lánynak odaszólt valamit, kérő hangon valami parancsot.

Hogy mi volt a parancs, arra nem emlékszem, mert ekkor valami rettenetes dolog történt. Amikor elhaladt a grófné, a lány, akinek csillagot a szemé, aki már bizalmasának érzett, elhuzta a száját. Lerántotta az alsó ajkát két görbe vonalban, az egyik szemre rut kacsintásra csukódott, a fejét felkapta és a grófné után intett sunyi módra, velem bizalmaskodva, a háta mögött oszoflta ki szolgálómódra a gazdáját.

A szerelmemnek abban a pillanatban vége volt. Két perc múlva otthagytam. Másnap elfelejtettem. Utáltam.

Nem volt királyné. Cseléd volt.

zetnek ép és egészséges parlamentárizmusra van szüksége. S ennél fogva a nemzet azt parancsolja az obstrukciónak, hogy ne hadonázzon tovább a fegyverekkel, hanem álljon féltre s tegye fölélegessé az immár bejelentett rombolást. Ha volna lélek a parlament tagjaiban, ezt a tíz-tizenöt embert körülögné a másik négyszázharminc s kiszorítaná őket a tanácssteremből, hadd végezhesse távollétükben munkáját a parlament, mielőtt a nagy hadakozás megkezdődött volna. Fájdalom, ilyen drasztikus sópöregésre vajmi kevés a kilátás. Több tetterő s izmosabb férfiaság kellene az ilyen elhatározáshoz, mint amennyi az ilyen elpetyhüdt, nyomorékká senyvedt parlamenttől telhetik. Aztán meg akad a többi négyszázharmincban minden pártáryalattól, talán a többségből is, elég olyan ember, aki nyíltan hangosan sópöregedik ugyan, de lelke mélyén áhítja a nagy felfordulást, ki gyűlölethől, ki bosszuvágyból, ki pedig politikai érdekből. S ha az obstrukciós csoport rázudítja az országra a parlamenti terror veszedelmeit, akkor tiszta sor, hogy ezekre a titkos konnvinciákra építi számításait. De minden számításukra keserves csalatkozás vár. Ha meglesz a nagy felfordulás, nálunknál alapo-abbban senki sem fog felfordulni. Legyen hát eszük, legyen lelkiismeretük, legyen hazafias tisztességük. Álljanak meg a vezéres uton s ne provokáljanak egy mérközést, amelyben elbukhat ugyan a kormány, de gyógyíthatatlan sebeket kapna s örök időkre nyomorékká válna alkotmányos közéletünk.

Szerdán lenne a harc első napja. Tehát három nap múlva. Három nap nagy idő a megtérésre, a tévedések eldobálására, a katasztrófákkal terhes hibák elkerülésére. Ha szerdái keresztlöbcsájtják a függő javaslatokat, a statáriális indítvány holtan született szörnnyeteggé válik és spirítuszos-üvegben a furcsaságok muzeumba kerül. Akkor az ország fellélegzik s hálás lesz mindenkinek: az ellenzéknek, amért rogyásig küzdött, az obstrukciónak, amért a végső veszély percében félreállott, a kormánynak, amért elhatározásának kegyetlenségével a rendes állapotok visszatérését kívirta. Ám ha tovább is bakafantokodik az obstrukció s működésbe jő a Tisza István nyaktiló-parkja, akkor elsősorban az obstrukció konok léhaságát fogja a közvélemény a beálló szörnnyű katasztrófákért felelőssé tenni. A parlamentárizmus iszonyu megcsonkításáért, a népképviselőlet megalázásáért s örök nyomorékságra kárhözhatásáért nem Tisza István fog elsősorban lakolni, hanem az a maroknyi cinikus csapat, amely ezt az irtóztató szerencsétlenséget a maga ledér csökönyösségével zudította a nemzetre. Lehet, sőt valószínű, hogy ugyanazon a vérpadon, amelyen az obstrukciót végezteti ki, azután maga Tisza István is kimul majd. Danton is, mielőtt a hóhér rátette volna a kezét, odaszólt Robespierrenek: „Robespierre, nemsokára követni fogsz.“ S ha az obstrukció kiirtásának csak Tisza István bukása lenne a következménye, akkor elég olcsón jutottunk volna hozzá a parlamenti rendezhez. De mennyi összeomlás lesz még e két esemény között és mennyi pusztulás még utánuk is! Ha van ereje a közvéleménynek, most mutassa meg hatalmát. Előzze meg a gyilkos rombolásokat, helyezze ellenállhatatlan erkölcsi nyomás alá a tébolyodott gyujtogatokat, akik lohogó fátylakkal akarnak a ma felállított puska-ros-hordókban rájkálni.

Itt az indítvány!

Budapest, március 5.

Perezel Dezső, mintha a rendes szombati penzumát végezné, odaszólt a jegyzőnek, hogy olvassa fel az indítványkönyvet, van-e benne valami újabb bejegyzés? A jegyző, mintha a világ legszürkébb indítványáról volna szó, azt felelte az elnök felhívására, hogy van egy bejegyzés: Tisza Istváné, a házszabályok kiegészítéséről és módosításáról.

Az egész bejelentés olyan közönyösen történt, mintha Okolicsányi jegyzett volna be valami indítványt az eperfák országos megválasztásáról.

Csak Holló Lajos kíváncsiskodott:

— Átadta Tisza István indítványát írásban is az elnök urnak?

— Átadta.

— Hát akkor tessék felolvasatni.

Az egész obstrukció, de a néppárt is erősitette hangjával Holló Lajos kíváncságát, melyet megtagadni elvégre is nem lehetett. Az elnök próbált ugyan gyengéd kifogásokat keresni, a végén azonban már csak azt jegyezte meg, hogy miután az írásos indítványt az elnöki szobában hagyta, két percre fel kell függesztenie az ülést, hogy az indítványt elhozassa. A két percnél szünet alatt senki se mozdult helyéről, de az ellenzéki arcokon meglátszott a nagy várakozás, hogy no most végre megismerkednek azzal a híres indítvánnyal.

Meg is ismerkedtek.

Perezel Dezső lehozta, a jegyző felolvasta, az obstrukció a vihart csinálta hozzá. Egy-egy krudélisabb passzusnál Holló az mondta „gyalázat“, Rakovszky azt kiáltotta „gaszág“. Az ellenzéki háttér gunyosan nevetett vagy indulatosan felzúgott; a szabadelvű háttér ugyanakkor viharosan tapsolt vagy azt mondta kórusban, hogy „így kell veletek bánni, nem érdemelték más elbánást!“

Tisza István az egész jelenet alatt könyökre támasztotta a fejét és mosolygott. Csak mosolygott.

Olay Lajosból megint kitért a temperamentum:

— Disznóság! Ezt mind tizenkét urnak köszönhetjük! Nekünk kellene őket kidobni, hogy ilyen indítványra ne legyen szükség!

Az obstrukció tovább zúgott és Rakovszky István kiadta a jelszót, hogy *zárt ülést kell kérni. Molnár Jenő* megcsinálta az ivet és megkezdte vele a kórfutást. Szélszóló megnyerte aláíróknak *Fap Zoltán* („én most már mindent aláírok!“ — mondta Zoltán), *Ráth Endrét* és *Mukits Simont*, a néppártból *Buzáth Ferencet*, *Zmeskál Zoltánt*, *Darányi Ferencet*, *Molnár Jánost* és *Rakovszky Istvánt*. *Csernoch Jánost* is megkínálták az ivvel, de *elutasította magától. Nem írja alá. Ezért jobbról* megéljeneztek. Denikve mégis összekerült a husz aláírás, de olyan későre, hogy akkor már a t. Ház rátért a napirendre: a megüresedett bizottsági helyek betöltésére. A szavazás és választás után pedig már nem nyújtották be a zárt ülésre vonatkozó ivet. Akkorára az urak meggondolták magukat.

Itt csak egyszerűen konstatáljuk, hogy ez a fordulat már a folyosón megindult tanácskozások eredménye volt. Mert az indítvány felolvasása után az egész folyosó csupa tanácskozó csoportra bomlott. Az ülés végéig mindig tanácskoztak. És mindenki tanácskozott. Benn az üléssteremben pedig nem történt egyéb említésreméltó, mint az, hogy *aránylag rövid idő alatt három záróbeszéd pergett le*, amit optimisták már arra magyaráztak, hogy a kapacitáció ma szerencsésebben folyik s maguk az obstruktorok is azon vannak, hogy az ujoncivta befejeződjék, mielőtt az ominózus indítvány napirendre kerülhetne. Így mondták az optimisták, — de csakis ők.

Az ülés végén három interpelláció is volt ...

A képviselőház ülése március 5-én.

— Kezdeté délelőtt 10^{1/2} órákor. —

Elnök: Perezel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf Tisza István, Hieronymi Károly, Lukács László, Cseh Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést, hitelesíteti a jegyzőkönyvet és bemutatja a feliratokat.

Jegyző jelenti, hogy az indítványkönyvből gróf Tisza István miniszterelnök indítványt jegyzett be a házszabályok ideiglenes kiegészítése, illetve módosítása iránt. (Mozgás a baloldalon.)

Holló Lajos kérdi az elnököt, hogy a házszabályok értelmében írásban is benyújtotta-e a miniszterelnök indítványt?

Elnök: Az indítvány írásban is be van nyújtva és ki fog nyomtatni. (Zaj a baloldalon.)

Holló Lajos kérdi az indítvány felolvasását, mint-hogy a miniszterelnök nyilván nem akar beöle tüköt csinálni. (Helyesítés a baloldalon.)

Rakovszky István: Kérjük felolvasni, hisz az közöskirat!

Elnök: Az indítvány szövegét még ma ki fog-

ják osztani a képviselők közt. (Zajos felkiáltások: Felolvasni! Felolvasni!) Kénytelen szobájába menni az indítványért, addig néhány percre felüggeszti az ülést.

(A házszabályok módosítása.)

Elnök szünet után felolvastatja a miniszterelnök indítványát, amelyet lapunk más helyén közlünk. — Az ideiglenes rendelkezések tiltó pontját ezek a közbeszólások tartkítják:

Rakovszky István: *No ez gaszág!* (Fo kiáltások jobbról: Rendre! Felkiáltások a szélsőbaloldairól: Ugy van, gaszág!)

Holló Lajos: *Kimutatja a ioga fehéret!* (Helyesítés a bal- és szélsőba oldalon.)

Hertelendy László jegyző felolvassa az indítványt.

(Napirend.)

Elnök: Az indítványt ki fogja nyomtatni és szét fogja osztatni.

Felolvastatja az *interpellációs-könyvet*. Lengyel Zoltán a magyar államvasuti kezelőnk fizetése miatt, Holló Lajos a Duna-Tisza esatorna tervéről a kereskedelmi Lovassy Márton pedig a honvédségi törzstisztek kinevezése tárgyában a honvédelmi miniszteri kinyújta interpellálani.

Holló Lajos kérdi az elnököt, hogy már 1/4 órákor térjenek át az interpellációkra. (Helyesítés a baloldalon.)

Elnök: Elégnék tartja, ha félháromkor kezdődnek az interpellációk.

Következik a szavazás. Név szerint való szavazással megválasztják az állami anyakönyvről szóló törvény módosítására vonatkozó javaslat előzetes tárgyalására kiküldendő bizottság tagjait és betöltik a megüresedett bizottsági tagsági helyeket.

Az ujoncemegajánási javaslat általános vitájának során a zárásó címén

Okolicsányi László még egyszer megkölja határozati javaslatát, amelyben bizalmatlansági szavazatot indítványoz a kormánny iránt. Negyed óráig működése azoknak adott igazat akik nem sok jórt vártak a mostani kormánytól. de arra nem voltak elkészülve, hogy a kormány tulzolt loyaltasból a nemzet jogait leáldozza a fejedelmi jogoknak. Előtagadásra ajánlja határozati javaslatát.

Varady Karoly azt tejegeti, hogy a katonai szolgálati szabályzatok sértik a magyar közjogot s erre irányul határozati javasata.

Elnök: Ötpercnél szünet után jelentést tesz a bizottsági választások eredményéről, majd közli, hogy Udvardy Ferenc nincs jelen, tehát a zárásó jogától elesik.

Molnár Jenő azt bizonyítja, hogy nem személyes harc az, amelyet a kiúzó ellenzék folytat, de figyelmezteti a miniszterelnököt, hogy személyes harcnak köszönheti, hogy kormányt jutott.

Gabányi Miklós: Mánöz egy hétre megbukik! (Derültség.)

Molnár Jenő: Ne gondolja a miniszterelnök, hogy pótohatat an; ha lemond, más keresztülviszi a kibontakozást, mert nem kök a koronával szemben a nemzet jogait sértő ígéretek, mint Tisza Istvánt. Előtagadásra ajánlja határozati javaslatát, amely azt előzza, hogy a megszállott tarományokba a hadügyi kormány ne csak magyar csapatokat küldjön helycsérgül.

Elnök: A vita folytatását hátfőre halasztja.

Katona Mór és Gajari Géza mint új bírálbizottsági tagok letesznek az esküt. Következnek az interpellációk.

Lengyel Zoltán kérdi a kereskedelmi minisztert, tekintettel arra, hogy a február 23-iki gyűlésen nyilvánosságra jutott hivatalos levél csakis a hivatalnokok, a tisztek és szolgák fizetésének rendezését helyezi kiállításba, elenben az ideiglenes kezelőnk, a műszaki és egyéb djnokok sorsáról nem szól, hajlandó-e ezekről is gondoskodni az általános rendelkezésor hajlandó-e a kezelőnköt próbaszolgálat után véglegesen rendszeresített állásba kinevezni megfelelő lakbérrel és nyugdíjjal, hajlandó-e a műszaki djnokokat, akik majdnem kvétele nélkül iparskolát, műegyetemet végezt intelligens munkaeörök, véglegesen rendszeresített műszaki hivatalnokokká, a djnokokat pedig képesítésüknek megfelelően irodatisztekké illetőleg irodalustekké kinevezni, mint történt Poroszországban és Ausztriában.

Elnök: Kiadja az interpellációt a kereskedelmi miniszternek.

Lovassy Márton azt a kérdést intézi a honvédelmi miniszterhez, mi az oka annak, hogy a honvédségnél ezredenként rendszeresített különleges alkalmazású törzstiszti állások jelentékeny része évek óta nincs betöltve.

Elnök: Közli az interpellációt a honvédelmi miniszterrel.

Holló Lajos meginterpellálja a kereskedelmi minisztert, hogy mikor fognak elkészülni a Duna-Tisza-esatorna műszaki tervai és amaz előlidi nagyvárosok, amelyek az épülő esatorna köré esnek, kivonatnak-e a esatorna forga mi és gazdasági előnyeinek élvezésébe?

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter azt válaszolja, hogy megjelölés régen loynak a tervezések, de azért még most sem lehet határozottsággal megmondani, hogy hol fog a esatorna vezetni és hogy vajon olyan nagy empóriumok, mint Kecskemét és Pétegyháza nem fognak-e kiesni a esatorna köréből. Hogy mikor készülnék el a tervek nem tudja, éppen úgy nem válaszolhat a második kérdésre sem, mert a esatorna irányja nincs meghatározva. Mindenesetre kívánatosnak tartja, de természetes is, hogy a esatorna körébe nagy városok is bevonassanak. (Helyesítés jobbról.)

Holló Lajos tudomásul veszi a választ.

Lengyel Zoltán sürgeti mentelmi ügyének előterjesztését. Ha Nessi és Sebess képviselők nem sür-

getik ügyüket, az ő dolguk, de megjegyzi, hogy olyan színe van a dolognak, mintha az elnökkel paktumban állanának.

Előnk: Igéri, hogy utána fog nézni a dolognak és megteszi előterjesztését.

Neszl Pál megjegyzi, hogy paktum közte és az elnök közt nincs.

Előnk: Az ülést negyed 4 órakor bezárja.

BELFÖLD

A helyzet.

Budapest, március 5.

Gróf Tisza István ma csakugyan megiette a tegnapi este megígért első lépést. A képviselőház indítványkönyvébe bejegyezte indítványát, melyet általános feszült figyelem közét olvastak föl a mai ülésen. Az indítványt, amely körül most tehát ki fog történi az utolsó és elkeseredett harc, a házszabály szóban forgó szakaszainak ismertetésével együtt, egész terjedelmében itt közöljük:

Tekintve, hogy a jelenleg érvényben álló házszabályok a képviselőház egy része által rendszeresen ügött obstrukció által előidéztet változott helyzetben céljuknak többé meg nem felelnek s azok további fenntartása a nemzet legegzenbb érdekeit is magát az alkotmányt is végveszélylyel fenyegeti, minélfogva egy oly szervezés házszabály-reform megalkotása, mely a szolásszabadság sértetlen megővése mellett a képviselőháznak rendjét, méltóságát és munkaképességét biztosítsa, égetően sürős szükséglet képez, tekintve másrészt, hogy ugy magának ezen házszabályreformnak keresztülvitele, mint az állam mindennapi szükségleteinek kielégítését célzó s az ország mérhetetlen kárára elintézetlenül feltörődött törvényjavaslatok gyors letárgyalása s ezáltal összes alkotmányjogi és közgazdasági viszonyainknak fenyegető anarkhiából való megmentése csak úgy remélhető, ha a létező házszabályoknak ezen célból ideiglenes hatálylyal bíró rendkívüli intézkedésekkel való kiegészítés útján a nemzeti akarat gyors érvényesülése biztosíthatik, a következők indítványt adom be:

Határozza el a Ház, miszerint az 1903. és 1904. évi indemntási, költségvetési és ujoncmegajánlási, valamint az ujonc-létszám változatlan megállapítására vonatkozó javaslatok, továbbá az ország pénzügyi és közgazdasági viszonyainak egy évnél hosszabb időre nem terjedhető ideiglenes rendezését célzó törvényjavaslatok és a megalkotandó új házszabályoknak, mely azonban a törvényjavaslatok érdemleges tárgyalására vonatkozólag a Klotürt nem hozhatja be, letárgyalásának tartamára, de legfeljebb egy évig terjedő hatálylyal a létező házszabályok akként egészíttetnek ki, illetőleg módosíttatnak, hogy az elnöki előterjesztések tárgyalása s a beuajuttított törvényjavaslatok előzetes tárgyalását illetőleg a Ház, legfeljebb két szónok meghallgatása után, egyszerű szavazással dönt és ez alkalommal a törvényjavaslat előzetes tárgyalásával megbízott bizottságnak jelentésének beadására záros határidőt tűzhet ki, az egyes javaslatok tárgyalásának megkezdésekor vagy azok tárgyalása közben 50 képviselőnek az elnökhöz írásban beadott indítványára vita nélkül, egyszerű szavazással meghatározhatja az azok letárgyalására szánt időt, melynek letelte után további tanácskozásnak vagy bármely kérdés közbevetésének helye nincs, az összes határozatok vita nélkül, egyszerű szavazással s a 228. §. 4., valamint a 230. §. 2-ik bekezdésének hatályon kívül helyezése mellett hozatnak meg (a harmadszori megszavazás nyomban a részletekben való elfogadás után fogadatosítandó) s az ülés el nem oslatható, míg a javaslat részleteiben el nem fogadatot, a 203. §. utolsó bekezdése hatályát veszti, minden ülés a napirendre tüzött javaslat tárgyalásával veszi kezdetét e tárgyalás semmiféle okból és címen a napirend tárgyalására szánt idő letelte előtt meg nem szakítható s a 196., 197., 204. és 206. §-okban körülírt teendőik ezen idő letelte után az ülés végén intézendők el, a 207. és 223. §-oknak a tárgyolt való eltérés kérésére, valamint zárt ülés megtartására vonatkozó határozományai hatályon kívül helyeztetnek, az elnök a 215. és 226. §-ok alapján való felszólást — ha ilyen felszólások az idő kihuzása céljából történnek — egyd-

talán megtilthatja, végre amennyiben a 255. §-ban említett rendzavarás, valamint az elnök elleni engedetlenség egyéb eseteiben azonnali intézkedés szükségse forogna fenn, az elnök azt vagy azokat, aki vagy akik a rendzavarást vagy engedetlenséget folytatják, az üléstől kiltítja s ezen határozatot, valamint a Háznak a mentelmi bizottság javaslata alapján hozott kizárási határozatait foganatosítani tartozik, egyuttal az ügyet a mentelmi bizottsághoz teszi át melynek a 255-ik §-ban körülírt rendzabályoknak a rendzavarókra és engedetlenkedőkre való alkalmazását célzó indítványa a Ház legközelebbi ülésében a bizottság többségi s esetleg kisebbségi előadójának meghallgatása után vita nélkül egyszerű szavazással döntendő el.

Beadja:

gróf Tisza István s. k.,
m. kir. miniszterelnök.

Az indítvány rendjén megemlített paragrafusokat a következőkben ismertetjük és magyarázzuk meg az olvasónak:

Hogy a szavazásoknál a 228. §. 4. és a 230. §. 2. pontja hatályon kívül helyeztetik, ez azt jelenti, hogy a szavazók fejenként való megszámolását vagy minden szavazás előtt ötpernyi szünetet kérni nem lehet.

Hogy a 203. §. utolsó bekezdése hatályát veszti, ez arra értendő, hogy az ülés idejének nemcsak egy órával való meghosszabbítását lehet kérni és nem is csak egyszer egy ülészakban, mint a mostani szabályok szerint.

A 146., 197., 204. és 206. §-ban körülírt teendőik, mint amelyek az indítvány szerint ezen az ülés végén volnának elintézendők, a jegyzőkönyv felolvasására, hitelesítésére, az elnöki előterjesztésekre, az interpellációkra és a napirendhez nem tartozó felszólalásokra vonatkoznak. Ezek mind az ülés végére maradnának.

Hogy a 215. és 226. §. alapján kért szólási engedélyt, ha ezek az idő kihuzását célozzák, ezt arra kell érteni, hogy személyes kérdésben, félőértett szavak helyreigazítása címen, vagy a házszabályok alkalmazásához való felszólalásra az elnök nem tartozik engedélyt adni, ha úgy látja, hogy ez csak időpocsékolás okáért történik.

*

Ez tehát a Tisza István indítványa. Mikor fölolvasták, az ellenzéken megriadtak az emberek. Rakovszky István dühösen gesztikulálva pattant föl helyéről, de aztán nagyobb hullámzást az ülésteremben nem okozott a dolog. Odakünn a folyosókon azonban legott megindultak a tárgyalások, a követküldések. Békeszerző politikusok indultak el rögtön a Ház baloldaláról Tisza István szobája felé.

Aki a helyzetről ma be akar számolni, annak első sorban meg kell állania annál a csoportnál, mely nagyhirtelenül, közvetlenül az indítvány felolvasása után képződött a folyosó egyik sarkában. A miniszterelnök beszélt ott Barta Ödönnel, Polányi Gézával és Mezőssy Bélával. Amennyire az indítványról első hallásra tárgyalni lehetett, arra kérték a miniszterelnököt, hogy kapcsolja ki indítványából azt a részt, amely a házszabályok revíziójára vonatkozik. Gróf Tisza István ezt a kérést egyszerűen teljesíthetetlennek jelentette ki.

— Nem kapcsolhatom ki — mondta — amint-hogy egyáltalán nem térhetek el terveimtől. Az ország jövő nyugalmaért tartom szem előtt s az a meggyőződésem, hogy tartozom az országnak avval, hogy ehhez a ponthoz ragaszkodjam, mint amely nélkül nem érhetem el azt a célt, melyet az ország érdekében elérni akarok.

Az ellenzéki férfiak egyike erre azt hozta föl a miniszterelnök érvei ellen, hogy a ma érvényben levő házszabályok pártközi egyezmény alapján jöttek létre s e pártközi egyezmény hatályát a miniszterelnök egyik beszédében magára nézve is kötelezőnek ismerte el. Egy másik tagja a csoportnak azt a kérdést vetette föl, hogy mennyiben kívánja alkalmazni a miniszterelnök a ki-

vételes rendzabályokat a házszabályok végleges revíziójánál.

Tisza azt felelte, hogy erre vonatkozó álláspontját indítványának megokolása alkalmával fogja kifejteni.

Figyelmeztették ezután Tiszát arra is, hogy ha a házszabály-reviziót ki nem esatolja indítványából, az ellenzék azon része is kénytelen lenne fegyverhez nyulni, amely most félreállott s nem segítette az obstrukciót. A szenvedélyeket — mondták — nem tudnák többé leszerelni s a kormány megint szembekerülne az egész ellenzékkel.

— Hát — mondta Tisza — szemben fogok állani az egész ellenzékkel. Az ország jövőjét tartom szem előtt s nem fogok visszariadni köteleseim teljesítése elöl.

— Az ország jövőjét akarod biztosítani s kockára teszed az ország jelenét. Az érett gyümölcsöket kellene leszakítanod és e helyett az egész fát akarod kivágni — vetette közbe egy harmadik. — Tedd lehetővé, hogy a sürős feladatok megoldásában támogathassunk. Te mint miniszterelnök megkockáztathatsz egy ilyen nagy ugrást, de nem várhatod fölünk, az ellenzékietől, hogy veled együtt ugorjunk a mélységbe s ott összezuzzuk magunkat.

— Ha bukom, — felelte a miniszterelnök — hát bukom, de az ország jövője érdekében megteszem, amit jónak látok.

A beszélgetésnek ezzel vége szakadt ugyan, de a békeszerző kedvnek nem. Az ellenzékiek most Andrászyt, Wlassicsot, Hédekváryt és Nagy Ferencet kérték föl intervencióra. A négy államférfiu erre fölkereste a miniszterelnököt s megismételték előtte az ellenzékiek kérését. Tisza azonban hajthatatlan maradt s mindössze annyit ígért meg, hogy a házszabályok revíziója alkalmával is csak a már most megnevezett dolgokra nézve fog szigorubb rendzabályokat követelni s hogy a házszabályrevízió kérdését pártközi megbeszélés tárgyává fogja tenni.

Mialatt ez a beszélgetés folyt a folyosón, nagy csoport képződött Tisza körül. Kubinyi Géza azt kérte, hogy a szabadelvűpártiaknak nagy megnyugvást szerezze, ha a végleges revízió részletei föl tájékoztatná őket.

— Ilyen nagy munkát — felelt Tisza — senki sem követelhet tőlem ilyen rövid idő alatt. Ma tehát erre nézve nem nyilatkozhatom, de meg lehetek nyugodva, hogy amint tegnap este is megmondtam már, nem gondolok a klotürre s csak a technikai obstrukciókat akarom lehetetlenné tenni, ezt is úgy, hogy a Ház kisebbsége ne legyen kiszolgáltatva akármely ad hoc összeverődött többség ökönyének.

— Mégis csak jó volna megnyugtanni az embereket — biztatták ujból Tiszát. — Hogy képzeled például indítványod azon részét, amely a képviselőnek a Házból való kiltítására vonatkozik? Parlamenti rendőrséget akasz szervezni?

— Nem. Ez Ausztriában sem vált be és eszembe sem jutna ilyesmi, de arra nézve, hogy az elnök miként foganatosíthatja majd a rendzabályokat, szintén nem nyilatkozom ma még.

A miniszterelnökkel folytatott tárgyalásoknak ilyenformán nem volt meg a kívánt eredménye. A közvetítők most már nem tettek egyebet, mint azt, hogy visszatérjenek arra az utra, amelyre tegnap elindultak. Ujból az Ugronpárt kapacitálásához fogtak s ha tegnap az egész pártköz intézték intelmeiket és kérésüket, ma személyenként próbálták kapacitálni őket. Ennek a munkának pedig állítólag — alig remélt eredménye lett. Az Ugronpárt legnagyobb része hajlandónak mutatkozott arra, hogy leteszi a fegyvert s csak három ember maradt, aki még mindig nem elégette meg a fölfogott viszonyokat. Szederkényi Nándor, Holló Lajos és Bellebronth Géza áll még ma is az obstrukció mellett s sem kérésnek sem a józan intelmeknek nem engednek.

A leszerelők terve most már az, hogy ke-

Nem panaszkodik többé Erényi-féle „Ichtioi-Salicyllal“
büzös izzadás, testbőr-viszketeg, sömör, exema, ótvárban szenvedő, ha az egy kísérletet tesz. Szagtalan.

Ára 3 korona utasítással. Szétküldi: Diana-gyógyszertár, Károly-körút 5. Főraktár: Török József, Király-útea 12. Egger gyógytár, Váci-körút 17

resztül kell engedni a legsürgősebb javaslatokat s aztán egyesíteni kell Tisza ellen az egész ellenzékét. Ilyen módon — mondják — legelősebben fog kitünni Tisza macacossága és veszedelmes volta és ilyen módon válik aztán nemcsak indokoltá, de szükségessé, hogy ellene az egész ellenzék harebaszálljon. A közös eljárás megbeszélése végett az ellenzék összes tagjai, tehát az összes ellenzéki pártok, ma estére összejevetelt tartanak a Pannonia-szálloda termében.

Mindent összevéve, háromféle okra vezetnek vissza az ellenzékiek Tiszának a terveire való föltétlen ragaszkodását. Vagy meggyőződése, — mondják — hogy csak így tud szolgálatot tenni az országnak. Ez esetben egy új helyzet kialakulása megváltoztathatja meggyőződését. Vagy taktikából ragaszkodik olyan rendületlenül terveire. Ez esetben a sürgős kérdések gyors elintézésével meg kell változnia a taktikának is. Vagy végre arról van szó, hogy egy Bécsben tett ígéretet kell beváltani.

Ebben az esetben feltétlenül válságos órák és az elkezeredett harc hosszú hetei következnek.

A szabadelvűpártból.

A tegnapi népes szabadelvűpárti helyiségekbe ma egyszerre hívós nyugalom költözött. Alig ötven-hatvan ember beszélgetett kisebb-nagyobb csoportokban a mai nap eseményeiről, olyan nyugalommal, mintha nem is ők volnának azok, akik még tegnap lelkesedve tapsoltak Tisza Istvánnak. A szombati estéi rendezés megmutatta a terem. Nagyon sokan távoztak a fővárosból s akik megjelentek is a klubban, nem találtak semmi olyant, amiről szincerizálni volna érdemes.

Kubinyi Géza csinált mindössze egy kis mozgolódást különvéleményével, azt fejtegetve gróf Tisza István előtt, hogy terveiből helyes volna kihagyni a házszabály végleges módosítására vonatkozó passzust, mert ez a rész már tulmogy az ad hoc szükségesség határain s ennél fogva az egész akció erkölcsi értékét csökkenté.

Gróf Tisza István a Kubinyi Géza érvelésére kifejtette, hogy itt a lényeg és formák kollíziójáról van szó. Sokkal kisebb jelentőségű dolog az, ha az állami élet fontartása érdekében, a kényszerítő szükség hatása alatt elhanyagolják átmenetileg és ideiglenesen a formát, semhogy áldozatul dobják az egész parlamentárizmust s az egész állami rendet. Ez az álláspont aztán felelet az erkölcsi kifogásokra is, melyekről Kubinyi beszélt.

A miniszterelnök érdekes fejtegetéseit tesszével fogadták a körülállok, mikor hirtelen nyílt az ajtó s belepert rajta — Széll Kálmán.

— Ni! Széll Kálmán — mondotta Tisza s aztán befejezte magyarázatait, Széll Kálmán felé ment.

Széll Kálmán elmondta, hogy a klubban való megjelenésének különös oka nincsen. Semmi ok sem fog fenn arra nézve, hogy Tisza akciója ellen valamit tegyen Tisza sokáig beszélgetett Szélllel, majd Plóze Sándorral társalgott.

— Nincs semmi baj — mondott mindenfelől s a billiárd-szobára mutatott.

Tisza István már akkor ott állt, dákóval a kezében s erős kézzel kergette szét a golyókat.

Értekezlet a Kossuth-pártban.

A miniszterelnök mai indítványa arra készítette a Kossuth-párt vezetőségét, hogy értekezletet tartson és megbeszélje a politikai helyzetben beállott fordulatot. A képviselőházban már délelőtti szó volt az összejevetelt szükségéről s akit még lehetett, értesítettek arról, hogy este hét órák a fűggetlenségéi és 48-as párt előértekezletet tart.

Az értekezleten Thaly Kálmán elnököl a betegon fekvő pártvezér távolléte miatt. Jelen voltak: Tóth János, dr. Bakonyi Samu, Hentaller Lajos, Leszaky Gyula, Szatmári Mór, dr. Nesi Pál, Sealay László, Hegedűs Károly, Balogh Mihály, Rákosi Viktor, Pozsgay Miklós, Gabányi Miklós és Kállay Leopold.

Thaly Kálmán megnyitotta az értekezletet s jelentette, hogy a miniszterelnök ma a Ház elé terjesztette indítványát, mely a házszabályok gyökeres átalakítását akarja keresztülvinni. Kéri a párttagokat, hogy az indítvánnyal szemben fejtsek ki álláspontjukat, mert szükségét látja annak, hogy a párt megnyilatkozó hangulatáról értesítést szerezzen a közvélemény.

A párttagok erre beható tanácskozás alá vették a miniszterelnöki indítványt; az értekezleten megjelent képviselők ugyszólván valamennyien

hozzászóltak s pontonként megvitatták a nevezetes indítványt. Az értekezlet kimondta, hogy az indítvány fölött komolyan tanácskozába bocsájtkozni nem lehet. A pártnak azzal szemben nincs más kötelessége, mint hogy a lehetségesen visszautasítsa s minden eszközt felhasználjon arra, hogy az indítványt a képviselőház el ne fogadjassa. A párt ki fogja jelenteni, hogy nem tartja tisztességes, becsületet hazafinak azt, ki a miniszterelnök indítványát magáévá teszi.

Végül kimondta az értekezlet, hogy szükségét látja újabb konferenciának, melyen a párt teljes számban részt vehet. Az értekezlet hétfőn délután hat órák tartják meg s arra a következő értesítést küldték a vidéken tartózkodó párttagoknak:

Tiszelt barátom!

Pártunk március 7-én, hétfőn délután hat órák értekezletet tart. Tekintve a súlyos politikai helyzetet s tekintve a miniszterelnök ma benyújtott indítványát, — pártunk hétfői álláspontja az ország sorsára döntő befolyással lesz. Ennélfogva mulhatatlanul szükséges, hogy ezen értekezleten pártunk minden tagja résztvegyen, miért is arra kériek, hogy hétfői értekezletünkön okvetlenül jelen lenni sziveskedjél.

Tiszelt barátod
Thaly Kálmán.

Ellenzéki koalíció.

Gróf Tisza István indítványa képezte ma a parlamenti körökben a vitaközös egységű tárgyat. A Szederkényi-párt tagjai este 7 órák értekezletre gyűltek össze, mely teljes órán át tartott. Behatóan megbeszéltek a helyzetet s mindegyike a felszólalóknak hangsúlyozta, hogy Tisza István nem tárgyalhat. Felelítették, hogy amikor Nyírvi honvédelmi miniszter a mai ülés alatt Ugron Gáborhoz lépve, ezt arra kérte, hogy hagyják abba a küzdelmet és adják meg az ujoncokat, Daniel Gábor hozzájuk lépett és a minisztert a következő szavakkal aposztrofálta:

— Hadd csak, kériek, mert nekünk feltétlenül szükségünk van a házszabályok módosítására.

Hivatkoztak arra is, hogy gróf Tisza István már Széll alatt is külön pártot akart alakítani a házszabályok szigorítására, amiből nyilvánvaló, hogy Tiszának főcélja a házszabályok utján való megkötése a parlamenti működésnek. Ezenkél fogva az értekezlet elhatározta, hogy gróf Tisza István ellen az egész vonalon felveszik a küzdelmet: A határozatot egyhangulag hozták meg. Innen a párt tagjai valamennyien a Pannonia-szálloda-ba mentek, hol a harcoló ellenzék — a Kossuth-párt kivételével — már együtt volt. Az utóbbi tagjai közül csak Visontai jelent meg. A disszidensek Ivánka Oszkárval az élükön jöttek. Felszólaltak Ivánka, Rakovszky, Ugron Gábor, Holló stb. s egyhangulag megállapodtak abban, hogy Tisza miniszterelnök ellen, ki indítványával a magyar parlamentárizmust alapiban ingatta meg, a legmesszebbmenő harcot megindítják. A disszidenseknek gróf Apponyi e kérdésben teljesen szabad kezét enged. A harcolók számítása szerint táborukat máris 50 főre lehet tenni. (K. É.)

Az ellenzék közös konferenciájáról tudósítónk a következőket írja:

A Pannonia különteremben körülbelül harminc képviselő jött össze ma este félkilenc órák, hogy a miniszterelnök indítványával szemben körvonalozzák álláspontjukat.

Az első szónok Holló Lajos volt, ki azt fejtegette, hogy az akciói már hétfőn kell megkezdeni a házszabályrevízió ellen. A chlopyi hadiparancs körül olyan tapasztalataink vannak, — mondta — melyek megtanítottak bennünket arra, hogy nem szabad kélekednünk egy pillanatig sem, mert gróf Tisza István képes lesz arra, hogy levezi lábáról ama szabadelvűpárti képviselőket, kikben van még egy kis józérés.

Ivánka Oszkár: Ha gróf Apponyi Albert nem jön velünk a küzdelembe, akkor is beleme gyünk minden olyan koalícióba, mely sikerre vezethet.

Ugron Gábor: Elébe kell vágni Tisza indítványának. Ha a miniszterelnök nem terjeszti ma a Ház elé ezt a merényletet, akkor pár nap múlva megszűnik a rendkívüli fegyverek alkalmazása. Jól tudja mindenki, hogy az ujonomegajánlási vitában még csak nébányan szólalnak föl s hamarosan megszavazhatta volna a Ház a törvényjavaslatot. Elmúlt volna minden vihar, így azonban a harcot még hevesebben fogják folytatni. Kijelenti végül, hogy ha a miniszterelnök indítványát a többség elfogadja, ő kivándorol az országból.

Buzáth Ferenc a néppárt álláspontját ismerteti. Tisza kormánya ellen a végletekig mennek de a

katonai vitában nem vehetnek részt. Ha a képviselőház elfogadja az indítványt, mely minden parlamenti tanácskozást lehetetlenné tesz, szülő értékesíti vagyona t s családijával elhagyja az országot, Svábjába költözik.

Nesi Pál: A kormányelnökre Bécsben ráparancsolták ezt a revízió-indítványt már akkor, midőn megbízták a kabinetlakatással. Ez valóságos kormányprogram s a revízió t házszabályra nem most van szükség, hanem ma d a véderőtervény újalkotásánál s a gazdasági kiegyezésnél. Ha most le nem török a kormányt, örökösen Damokles kardjaként lesz feje fölött a becsületet hazafit főlháborító miniszterelnöki indítvány.

Gróf Zichy Aladár nem tartja helyesnek, hogy már hétfőn megkezdjék a technikai obstrukciót. Be kell várnai, amíg a miniszterelnök megokolja indítványát.

Fülöp Béla a legerősebb haro mellett nyilatkozik. Számít a kormánypárt jobbérzésű elemeire, akiket a miniszterelnök valósággal becsapott és félrevezetett.

Végül elhatározták, hogy a megbeszélést vasárnap este folytatják a Pannoniában, hétfőn pedig nagy pártközi értekezlet lesz a Drechsler-venedégyőben.

Jelen voltak az ellenzék közös tanácskozásán a következők: Ivánka Oszkár, Fülöp Béla, Smialowszky Valér, Várady Károly, gróf Bethlen István, Visontai Soma, dr. Nesi Pál, gróf Zichy Aladár, Ráth Endre, Zmeskál Zoltán, Molnár János, Rakovszky István, Zboray Miklós, Buzáth Ferenc, Förster Ottó, Szluha István, Szederkényi Nándor, Holló Lajos, Ugron Gábor, Okolicsányi László, Molnár Jenő, Györgypál Domokos, Lovász Márton, Lengyel Zoltán, Eitner Zsigmond.

A néppárt.

Az országgyűlési néppárt ma este hét órák gróf Zichy Aladár elnöklése alatt ülést tartott, melyen a pártnak valamennyi tagja részt vett. Gróf Zichy Nándor, Rakovszky István, Buzáth Ferenc, Molnár János és Zboray Miklós hozzászólása után kimondták, hogy a miniszterelnök indítványát felháborodással veszik tudomásul. A néppárt eddigi politikai magatartásán a szóban levő indítvány semmit se változtat, de ha az indítványt a képviselőház tárgyalná, a párt a legmesszebbmenő ellentállást fejté ki.

A hivatalos lap holnapi száma fogja közölni gróf Khuen-Hédervary Károlynak ő felsége személye körüli miniszteri történet kinevezését. Az új miniszter holnap megy Bécsbe esküdtetőre, amely hétfőn délelőtt lesz. E célból hétfőn reggel gróf Tisza István miniszterelnök is Bécsbe érkezik. A miniszterelnök még a hétfő délutáni vonattal visszatér Budapestre, Gróf Khuen-Hédervary a parlamenti helyzet tisztázásáig Budapestben fog lakni és csak ősszel költözik családijával együtt Bécsbe, a magyar minisztérium épületébe.

Az országgyűlési szabadelvűpárt kedden este 7 1/2 órák értekezletet tart. Az eddigi rendelkezések szerint a miniszterelnök a házszabályok kiegészítésére irányuló indítványát a szerdai ülésen fogja indokolni. E rendelkezéseken csak a parlamenti helyzet netáni újabb alakulása változtathat.

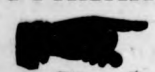
KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, március 5.

Se Port-Arthur sorsáról, se a koreai harortérről nem érkeztek ma olyan táviratok, amelyek fontosabb események közeli bekövetkezését jeleznek. Ugy a tengeren, mint a szárazföldön csend honol, legalább a japán cenzurán átesztett hírek semmit sem árulnak el az ellenséges felek hadmozdulatairól. Csak az orosz hírszolgálat enged némi bepillantást az orosz hadvezetőség terveibe és ezekből ítélve, az orosz csapatok helyzete nem mondható rózsásnak. Az oroszok feladták a niucsvangi partvédelmet és most már egyelőre csak arra akarnak szorítkozni, hogy az előrenyomuló japán sereget az ország belsőjében feltartóztassák. Az oroszok el vannak rá készülve, hogy Port-Arthurt elvágják és ostromolni fogják a japánok, sőt számot vetettek már

PFANHAUSER-féle

Perfect-separatorok.
Perfect-tejgazdasági
Berendezések és eszközök.

PFANHAUSER ANTAL
BUDAPEST, V. ker., Báthory-utca 9. szám.

e fontos erődítménynek elvesztésével is. Oroszországban már elő is készítik erre a közvéleményt és feltűnő megegyezéssel azt bizonyítgatják a felhivatalosok, hogy Port-Arthurnak semmiféle stratégiai jelentősége sincs és elfoglalása csakis erkölcsi értékkel bírhat a japánokra nézve.

Remény és bizalom aligha csendül ki e fel fogásból. Az orosz közvélemény mindazonáltal még reménykedik és különösen *Kuropatkin* tehetőségétől és szorencsétől várja az orosz fegyvereken ütött csorba kiköszörülését. *Kuropatkin* március 11-ikén utazik el a harctérre, ahová legkorábban három hét múlva érkezhettek, amikor pétervári számítások szerint 240.000 orosz katona lesz a keletázsiai harctéren. Oroszország tehát csak *Kuropatkin* megérkezése után fog támadólag fellépni és addig a Jalu folyó partvidékét akarja megerősíteni. Más kérdés, vajjon az előrenyomuló japánok bevárják-e azt az időt, amikor az orosz sereg tulsúlyban lesz, és nem fogják-e nagyobb ütőkezetre kényszeríteni a Jalu folyónál már koncentrált orosz csapatokat.

Port-Arthur aláaknázása.

Páris, március 5.

A *Matin* különtudósítója táviratozza *Karbin*-ből: Nagyon gyanusnak tetszik a kínai csapatoknak Mukdentől nyugatra való gyülekezése. dacára annak hogy a kínaiak ismételtlen semlegességet vallottak. A lakosság azt hiszi, hogy a japánok aláaknázták *Port-Arthur*t és hogy elhatározták egy kis csapatuknak, amely a viszonyokkal ismerős, *Port-Arthur*-ba küldését, hogy ott előidézék a katasztrófát. A táviratot *Volkov* tábornok is láttaozta.

Az oroszok készülődése.

Pétervár, március 5.

Kuropatkin március 11-én vagy 12-én utazik el a harctérre. Március végén 240 000 orosz katona lesz Kelet-Azsiában koncentráva, ugy hogy a hadműveletek április első napjaiban megkezdődhetnek. A csapatzállítás eddig az óriás nehézségek mellett is a legnagyobb rendben ment végbe.

London, március 5.

A *Times* jelenti Tokióból e hó 3-áról: Az orosz csapatok, amelyek rövid idő előtt vonultak *Vladivoszto*kából a *Posszjet*-ből felé, hír szerint átlépték a *Tumen* határfolyót *Hoj-Röngnél*. A *Times*nak tegnap azt táviratozták Tokióból, hogy az orosz csapatok, amelyek eddig a *Jalu* folyamtól délre állottak, *Jalu* irányában vonultak vissza.

Pétervár, március 5.

Bizonyos körökben az az eszme merült föl, hogy a haza védelmére önkéntes-hadakat alakítsanak, de elvetették, mert az orosz honvédelem keretébe sehogyan tudták volna beleilleszteni. De az ellen nincs kifogása *Kuropatkin*nak, hogy minden jelentkező önkéntest beigadjanak a hadseregbe. Az ország különböző részeiben eddig huszonnégy millió rubelt gyűjtöttek háboru-célokra.

Varsó, március 5.

A kormány fölszólította a város képviselőjét, hogy önkéntesen jegyezzen százezer rubelt a háboru céljaira. Egyéb lengyel-oroszországi városok is ugyanily fölszólítást kaptak.

A koreai harctér.

London, március 5.

A harctéri műveletekről ma sem érkezett hír. A *Standard*nak azt jelenti Tokióból, hogy a japánok egyelőre nem várnak Észak-Koreában döntő ütőkezetet. Az *Express*nek azt táviratozzák *Sanghaj*-ből, hogy a japánok a *Gensan* fölött lévő *Port-Lazaret*t megszállták. Ebből azt következtetik, hogy jobban észak felé előretolt hadműveleti bázist keresnek.

Lemberg, március 5.

*Przemys*ben elfogtak egy orosz katonaszökevényt, aki azt beszéli, hogy a *Mandsuországra* rendelt katonák közt óriás pánik van.

London, március 5.

Az összes amerikai táviratok megegyeznek abban, hogy a kemény tél meglassítja a hadműveleteket. Az orosz katonai körök azt hiszik, hogy a japán előrenyomulás még sokáig fog késni, sőt az is valószínű, hogy a japánok a *Jalu* folyónál egészen megváltoztatják hadi tervüket. Az oroszok ettől nagy előnyt várnak.

Elsülyedt hajók.

Pétervár, március 5.

Szemanuk tanuskodása szerint a csemulpói szigetek között egy rövid idő előtt elsülyedt hajó roncsai hevernek. *Plug* tábornok távirata szerint *Port-Arthurban* minden csöndes.

London, március 5.

Sanghaj-ből azt jelentik, hogy február 25-én huszonnyolc japán tengerész kötött ki *Sántungban*; ezek a matrózok azt beszélék, hogy hajójuk *Port-Arthur* és egy szomszéd sziget között összeütközött egy orosz hadihajóval s ennek következtében mind a két hajó elmerült. A japán hajóról kétszázán megmenekültek s a szomszéd szigetekre usztak. Az orosz legények közül egy sem menekült meg.

Lamsdorff bukása.

Páris, március 5.

A *Matin* pétervári távirata szerint gróf *Lamsdorff* orosz külügyminiszter le akar mondani s a minap újra kérte a cárt, hogy lemondását fogadja el. *Lamsdorff* táradtnak érzi magát s nem tudja elviselni, hogy csapatokozott abban a reményében, hogy a békét fönn tudja tartani. *Lamsdorff* azt mondja, hogy az új helyzet új embereket követel. Utódja valószínűleg *Muravjev* igazságügyminiszter vagy *Ivolszki* kopenhágai követ lesz.

A mikádó és a koreai császár.

London, március 5.

A *Standard*nak jelenti Tokióból tegnapi kelettel: A japán császár március 2-án táviratot intézett a koreai császárhoz, amelyben értesíti, hogy azért üzentek hadat, hogy állandóan biztosítsák a békét Kelet-Azsiában, és örömeinek ad kifejezést az utolsó egyezmény megkötésén. A japán császár azt reméli, hogy a két ország viszonya még szorosabb lesz és köszönetet mond a koreai császárnak és két fiának a japán csapatok javára való adakozásukért.

Kína semlegessége.

Berlin, március 5.

A pekingi orosz követ tiltakozott a kínai külügyminisztériumnál az ellen, hogy a kínai kormány oly jelentékeny haderőt szállít az északi határra és különösen *Sankhajkwang* irányában. A kínai kormány eddig azt felelte erre a tiltakozásra, hogy saját semlegességének megvédése végett szállítja ezeket a csapatokat.

Merenylet a koreai külügyminiszter ellen.

Szül, március 5.

Attól a bombától, amelyet egy ismeretlen koreai vetett a külügyi hivatalba, a titkár és két másik hivatalnok megsemmült. A sérülések nem súlyos természetűek. A japánok jelentéktelen dolgoknak mondják a bombamerenyletet, amely a vandorkoldusok titkos szövetkezetének műve. A külügyminisztérium épülete csak jelentéktelenül sérült meg.

A japán munkások ellen.

Pétervár, március 5.

A *Novoje Vremyának* jelenti *Vladivoszto*kából: A hatóságot figyelmeztették arra, hogy a városban japán munkások tartózkodnak. A rendőrség fölszólította a munkaadókat, hogy az összes japán munkásokat szolgáttassák ki.

A hatalmak.

Pétervár, március 5.

Diplomáciai körökből jelenti, hogy gróf *Benkendorff* londoni orosz nagykövet gróf *Lamsdorff* folytatott tanácskozásában azt a meggyőződését fejezte ki, hogy Anglia nem ösztökéli Japánt a háborura, sőt ellenkezőleg, Anglia a saját érdekében mindent megtett, hogy a háborúnak elejét vegye, de Japán oly önállóan járt el, hogy Anglia jó tanácsa kárba veszett. A japán kormány el volt készülve a háborura s ehhez képest meg is tette az összes előkészületeket.

London, március 5.

A francia kormány tiltakozott a szül-viosui vasút építése ellen; a japán kormány a tiltakozásra azt felelte, hogy stratégiai okokból szüksége van a vasútra. A pétervári koreai kövelet azért hívták vissza, mert japánbarát viselkedést tanusított s az orosz önkéntes flotta javára ötven rubelt írt alá. Egyébiránt *Pavlov* szülvi követ is elhagyta a koreai fővárost.

HIREK

Budapest, március 5.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Február 29-ikén új előfizetés nyílt a *Budapesti Naplóra*. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király László Fülöp műtermében.** Mint *Bécs*-ből táviratozzák, a király *Mária Valéria* és *Mária Terézia* főhercegnők kíséretében meglátogatta ma *László Fülöp* festőművészt bécsi műtermében. A király Erzsébet királyasszonynak életnagyságú arcképét szemlélte meg s ugy a felség, mint a főhercegnők hosszasan gyönyörködtek a kiünő képen s megelégedésüknek több ízben adtak kifejezést a művész előtt. Közel egy órái időzés után távozott a felség a Theresianum szomszédságában lévő műteremből.

— **A hercegprímás a'lapota.** *Vaszary* Kolos bíboros hercegprímás állapota egyre javul. Ejszakáit most már nyugodtan tölti s délelben rendszeren fölkel rövid időre. Állapota iránt ma is sokan tudakozódtak a primási palotában.

— **Kittüntetés.** A király, mint a hivatalos lap közli *Szeker* Gyula uradalmi főszolgabírójének, a közigyvek és a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a *Ferenc József*-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Az igazságügyminiszter a párbajról.** A párbajellenes liga küldöttsége ma délelőtt *Edvi Illés* Károly vezetésével mellettt tisztelettel *Ploész* Sándor igazságügyminiszternél és memorandumot nyújtott át a miniszternek, amelyben arra kéri, hogy a készülöben lévő a büntetőtörvénykönyv módosítását tárgyzó novellában a becsületért sulyosabb esetei ne pénzbüntetéssel, hanem fogházzal torollassanak meg és hogy a párvialdal büntetésül se állapítsák meg minden esetben az államfogház. A memorandumot *Edvi Illés* Károly nyújtotta át a miniszternek, aki a memorandumot a következő szavakkal vette át:

Tisztelt uraim! A büntetőtörvénykönyv novellája munkában van és magam is sürögösen foglalkozni szándékozom e kérdéssel mert magam is belátom, hogy a büntetőtörvénykönyvben sok javítani való van. Ezen javítani valók között van nézetem szerint is a párvialdalra vonatkozó fejezet és szándékomban van ezt a kérdést is megjelölöképpen javítani. Ezen munkában nagyon szivesen fogom venni azt a támogatást, melyet az urak nekem e kérdésben nyujtani fognak. Egyelőre természetesen e kérdés megoldásának módjára nézve még nem nyilatkozhatom, hanem arról biztosíthatom az urakat, hogy foglalkozni fogok e kérdéssel és pedig mielőbb és meleg érdeklődéssel. (Lelkes éljenzés.)

A miniszter beszéde után *Dessueffy* Arisztid országgyűlési képviselő, a képviselőház titkára, bemutatata a miniszternek a küldöttség tagjait. A küldöttség tagjai voltak: dr. *Kenedi Géza*, dr. *Bökay* Árpád, *Dessueffy* Arisztid, dr. *Gerenday* György, *Ambrozovics* Béla, a liga igazgatósági tagjai, továbbá dr. *Lichtenberg* Kornél, *Gergely* Ede, a liga főtitkára, *Földes* Imre titkár, *Kende* Lajos pénztárnok, kikkel a miniszter hosszasan beszélgetett.

— **Bihany osztrák éllantanácsos.** *Bécs*-ből jelenti, hogy egy auseri távirat szerint ott ma reggel meghalt báró *Braun* Adolf államtanácsos, a király kabinetrodának volt főnöke. A király a frankfurti kongresszuson ismerkedett meg *Braun*nal, aki akkor szövetségi tanácsos volt, s annyira megkedvelte, hogy a kabinetrodában alkalmazta, ahol később főnök lett. A király sokszor megbizta politikai küldetésekkel. A Hohenwart-minisztérium kinevezése *Braun* műve volt, s gróf *Beust* e bocsátásában is nagy része volt.

— **Huszont év.** *Fjeffer* Géza, a Magyar Államias Hitebank igazgató-helyettese és pénztárnoka e hó elején töltte be szolgálatának bus-onödödik évét. A központi pénztár helyiségében *Keleti* Lajos üdvözölte a jubilánst, aki meghatva köszönte meg az ünnepelést. A Kontinental szálló dísztermében társasvacsera volt, melyen *Jámai* Gyula igazgatóhelyettes köszöntötte fel az ünnepeltet.

— **Az újságíró egyesületéből.** A *Budapesti Újságírók Egyesülete* segítőalap igazgató-tanácsának ma délután volt rendes havi ülése. *Csilly* Lajos elnök bejelentette, hogy *Bródy* Zsigmond főrendihazi tag 400, *Ullmann* Pál műépítész 100 és az egyesült budapesti takarékpénztár 100 koronát adományoztak a segítőalpnak. Az igazgató-tanács hálás köszönetet szavazott az adományozóknak. A folyó ügyek során az igazgató-tanács 600 korona segélyköszönt és segítséget szavazott meg.

— **Halálhír.** *Imre* Lőrinc nyugalmazott tanfelügyelő hetvenhét éves korában meghalt *Kassán*.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ POR

felülmúlhatatlan háziúszó mindama gyomor-bajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kéremű eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FÉLE SÓSBORSZESZ

legjobb fájjalomcsillapító bedörzsölés, esz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban olommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérről kapható. MOLL készítmény kéremű.

A jövődés nemzedék érdekében. Régióta vitatják már iskolaiügyi szakkörökben, hogy vajjon nincs-e kárára a gyermekek testi és szellemi fejlődésének a népoktatási törvény amez intézkedése, mely az iskoláztatás kötelezettségét az életkor hatodik évétől kezdve állapítja meg. Most ebben a kérdésben Budapest székesfőváros egyik iskolászeke — a krisztinavárosi — döntő határozatot hozott, kimondván, hogy az iskoláztatást az életkor hetedik évétől kezdve tartja kötelezőnek s ez értelemben indítványt terjeszt a tanács utján a közoktatásügyi miniszter elé s az indítvány támogatására fölkéri az összes iskolászekeket, a tanító országos bizottságot és az országos közegészségügyi tanácsot. — Az iskolászek határozata annál fontosabb, mert a kultusz-minisztériumban éppen most foglalkoznak az elavult népoktatási törvények általános revíziójával, tehát ennek anyaga közé még jókor beilleszthető ez az okos indítvány. És kétségen kívül be is kell azt illeszteni, mert a gyermekek testi és szellemi fejlődésének határozottan ártalmára van, hogy már olyan szöveg korban naponta 4-5 órát kell az iskolák poros levegőjében, megfogyvedve, gyvelőtszárító feszült figyelemben eltölteniök. Ez egyik oka a satnyuló nemzedék ideges elvézénulásának és tulajdonképpen az iskolakötelezettség kezdőpontjának az indítvány értelmében való megállapítását már akkor kellett volna törvénybe iktatni, amikor a katonai kötelezettség kezdő idejét a véderőtörvényben egy esztendővel későbbre tolták. Bizony az a nemzedék, amely még huszonegy éves korában is alig válik be a katonasor alá, hat éves korában nem való az iskolai fegyvelm igájába. Ezért csak üdvözölni lehet az iskolászek korszakos indítványát és azt kívánni hozzá, hogy báresak más egyéb tekintetből is, például a házasságkötésnél, gyári munkára való alkalmazásnál stb., az életkorban szintén szigorubb határvonalakat szabna meg a társadalom és a törvényhozás, mert az emberiségnek a foglalkozási ágak, a modern nevelés és mindenféle újabb intézmények behatása alatt való fokozatos elatnyulása szemmel látható. Ez ellen tehát tenni kell valamit és nagyon helyes, ha a krisztinavárosi iskolászek úgy állította oda a kérdést, hogy az elől illetékes körökben többé kitérni nem lehet.

Zsolna díszpolgárai. Zsolna város közönsége legutóbbi közgyűlésén Osztrólszky Géza, Trencsénvármegye főispánját és rutikai Ráth Péter udvari tanácsost, a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatóját Zsolna város felvirágoztatása körül szerzett érdemei elismeréséül a város díszpolgárává választotta. A díszpolgári oklevelet ma nyújtotta át a kitüntetettnek a városi képviselőtestület egy husztagú küldöttsége.

Nyugalombavonuló vasuti főtisztviselő. Az államvasut egy érdemes főtisztviselője, Himmel Rezső főfelügyelő és szakosztályfőnök a napokban nyevendő éves eredményes működés után nyugalomba vonult. Himmel az államvasutnak kiváló támasza volt, tartifája kérdésekben nemcsak hazánkban, de a messze külföldön is elsőrangú szakértőknek ismertek el. Kérdemnyezője és szervezője volt a menettérítvegynek a kedvezményes fűrdőjerveknek a hazai fűrdőbe, az ő alkotása az éves bérletjegy, az ugynevezett menetjegyűzet, a körutazási és kilométerjegyek. Az érdemes főfelügyelő hosszú eredményes működését sok elismerés és kitüntetés is jutalmazta. A budapesti, brüsszeli és párisi kiállításokon, mint az államvasutak közreműködője, elismerő oklevelet és érdeméket nyert, melyeken kívül tulajdonosa a Ferenc József-rend lovagkeresztének, a francia becsületrendnek és a bajor Szent Mihály-rend másodosztályának. Kötelességtudása, tudományos képzettsége és pártalan szorgalma, televhalóinak a legmesszebbmenő tisztelőjét vitia ki, alárendeltjei pedig szeretettel és tisztelettel viseltettek iránta.

Vas Gerében emléke. Néhány héttel ezelőtt Vértess József székesfehérvári kereskedelmi iskolai tanár lapunkban szóvá tette, hogy Vas Gerében, a kiváló magyar író emléktáblája egy fűrdő gazdaság granáriumbában hever. A gazdaság bérleje, Werthem Ármán erre később jelentkezik a kegyeletes terv valóslásának elsősegítésére. Az Országos Irodalmi Szövetség most összekötötésbe lépett a székesfehérvári Vörösmarty Körrel és közösen elhatározta, hogy kegyeletes ünnepe keretében leleplezik az emléktáblát. A leleplezési ünnepe megvívó beszédet gróf Zichy Jenő, emlékbeszédet Rákosi Jenő mond. Az ünnepe rendezésében Fehér-, Tolna- és Veszprémmegye is részt vesznek.

Nagy tűz Bécsben. Bécsből azt jelentik, hogy ott ma délelőtt hatalmas tűzvész pusztított. A Werdthorgasseban támadt a tűz, amely egy négyemeletes házat pusztított el. A ház földszintjén és három emeletén üzleti raktárak voltak, amelyek elégtelen. Emberéletben nem esett kár, de nyolc tűzoltó súlyosabb sérülést szenvedett. A kár több száz ezer korona.

Az V. kerületi volt iskolatársak szövetkezete, hétfőn március 7-én az V. kerületi polgári leányiskola helyiségében (Váci-körút 86.) apró szórakozásokkal egybekötött teatestélyt rendez, amely 1/6 órákor kezdődik. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

Két választás. Két helyen is volt ma képviselőválasztás: Nagyfalván és Illyefalván, mind a két kerületben az eddigi képviselőnek főispánná történt kinevezése folytán vált szükségessé a képviselőválasztás. A nagyfalvi kerületben három jelölt küzdött: Haas Antal szabadalvüparti, Nagy Sándor Kossuth-párti és Szűcs János plébános, aki a Szederkényi-frakció híve. A választás délután 5 órákor ért véget a következő eredményvel: Haas Antal 567, dr. Nagy Sándor 850 és Szűcs János 896 szavazatot kapott; az abszolút többséget tehát egyik jelölt sem kapta meg s így pótválasztás lesz a szabadalvü Haas Antal és a kormánypárti dr. Nagy Sándor közt, akik a legtöbb szavazatot kaptak.

Illyefalván Szentkereszthy Béla szabadalvüparti mérkőzött dr. Nagy György Kossuth-pártival. A választás eredménye az lett, hogy a kormánypárti Szentkereszthy Bélát 600 szavazattal a függetlenségi jelölt 606 szavazata ellenében képviselővé választották.

Walderee tábornok meghalt. Hannoverből telegrafálják, hogy Walderee Alfréd tábornok, a Khina ellen harcolt európai csapatok fővezére ma este 8 órákor meghalt. A német hadsereg egyik legkiválóbb katonáját, Vilmos császár egyik legkedveltebb emberét vesztette el benne, aki katonai létere is figyelemreméltó szerepet vitt Németország újabb történetében. Ismételtén járt el kényes diplomáciai küldetésben és ez volt az oka, hogy reábitzták a khinai expedíció fővezerségét, amely állással tulajdonképpen politikai misszió volt egybekötve. Walderee mind a két küldetésének, úgy császárra, mint a hatalmak meglegedésére sikerrel megfélelt és hazaérkezésekor diadalmas hadvezéreként ünnepezték a németek és az európai uralkodók. Vilmos császár személyesen ment elébe Hamburgig, ahol partraszállott és a marsallbottal tűntette ki.

Gróf Walderee Alfréd, porosz tábornok 1832-ben született Potsdamban, 1850-ben került ki a hadapródiskolából és 1862-ben kaptány lett. Nemeskőre ezután Frigyes Károly herceg szárnysegédé lön; 1866-ban a táborkarba helyezték át és résztvett az 1866-iki osztrák-porosz és mint a mecklenburgi nagyherceg táborkari főnöke, az 1870-1871-iki francia-német háborúban. Erőmeinek elismeréséül 1888-ban Moltke helyére a táborkar főnökévé és a lovasság tábornokává nevezték ki, 1877-ben nőül vette Noer hercegné özvegyét, Lee Dávid new-yorki bankár leányát. I. Vilmos uralkodása alatt politikai kérdésekbe is beavatkozott, amiért Bismarck haragját vonta magára és egy ideig Stöckernek volt pártfogója. A vaskancellár bukása után visszerült a császár kegyeibe és rövid időn belül az urakházának és az államtanácsnak, az ugynevezett szárnysegédék pártjának legbelényosabb tagja lett, sőt komoly jelölt is volt a kancellári állásra. Egyik öccse, Frigyes porosz altábornok; másik öccse, Ferenc pedig altengernagy. Néhány év eelőtt, mint a khinai expedíció fővezére vonta magára a közfigyelmet.

Egy japán borbély. Vladivosztkóban, mely városnak olyan nevezetes szerepe van a most folyó keleti háborúban, egy muszka tiszt bement egy japán borbélyműhelybe, mert Vladivosztkóban sok a japán borbély. Egy kicsit rendbe akarta hozatni a muszka tiszt a haját, szakállát s talán az utolsó simításokat végezte éppen a frizúrán az üzlet gazdája, amikor valamin összekeccantak. A muszknának nem tetszett valami, s végre is nem látta be, hogy nagyon titkolja a véleményét. Hanem ugyan megjárta. Mert a borbély egyszerűen elővette a revolvert és agyonlőtte az orosz tisztet. Ez igazán különös dolog lett volna egy japán borbélytól, csakhogy rögtön érthető lett ez a határozott eszelekedet azzal a magyarázattal, amelylyel a borbély a lövést kísérte. Az a borbély ugyanis ezt mondotta:

— Vezérkari százados vagyok és nem tűröm a sértést!

A borbélymesterség tehát nyilvánvalóan cécér volt csak, s bizonyos, hogy ügyes kémmkedérről volt csak szó egy borbélymester ártatlan köntösében. A vezérkari százados önézret azonban nem tudott meglapulni eléggé a borbélymestert alatt. A háborús világe regényes epizódja alighanem erősen meg fogja csapnantani a vladivosztkói japán borbélyok jóvedelmét, mert a muszknák nem igen járnak majd hozzájuk.

A feltékeny tűzér bosszúja. Esztergomból táviratozzák: Kovács István helybeli földműves most komáromi vartűzér, szabadságra jött haza s itt Gerendás Erzsébet nevű kedvesét feltékenységéből lelőtte, azután pedig a saját fejébe rőpített három golyót. A katona zsebében levelet találtak, melyben azt írja, hogy közös akarattal mentek a balába. Ez azonban nem áll, mert a leány kétségbeesetten védekezett. Rorák meghalt, a leány még kínlódik. Az orvosok lemondják róla.

A választási-jog reformja. Az ország közvéleményében oly régióta nyilatkozó óhajlás kezd közeledni a valóslás felé. Gróf Tisza István miniszterelnök tegnap a választási jog intenzív sürgetett reformjainak előkészítésére országos statisztikai főlvételt rendelt el. A miniszteri rendeletben foglalt utasításokat ma Halmos János polgármester részletesen közli egy hirdetőmvényben a főváros közönségével. Az ország március 15-ikétől április 1-ig tart és az ország valamennyi községének husz éven felüli férfiakosaira terjed ki. Maga az a körülmény, hogy ez az ujonnan elrendelt statisztikai főlvétel a választási-jog reformjának újat egyengeti, eleve megszabja a polgároknak az adatgyűjtéssel szemben tanusítandó magatartását. A tervezett reform ki nyitná a törvényhozás kapuit az ország polgárainak egy nagy része eelőtt, amely jogtalanul volt mindaddig számzve a legiszlációi ténnyezői közül. Az a hivatás ennek a reformnak, hogy elősegítse az egész magyar közvéleménynek a parlamentbe való beáradását. E fölbécsülhetetlen értékű reformot támogatni: elmi kötelessége a hazafiságnak. A támogatási első lépése pedig ez: hogy mindenki észintén és fenntartás nélkül járuljon hozzá az ország statisztikai képeinek minél teljesebb kialakításához. Mérheteretlen kárnak okozója lehet az, akik akár az összeírások szokásos évődéséből, akár tulzolt, jelen esetben mindenképp fölösleges óvatosságból, hamis adatokkal tölti ki a rovatokat. Hangulyozni kell, hogy ennek a statisztikai főlvételnek tisztán a választási jog reformjával való vonatkozásban van jelentősége, tehát nyuzott lélekkel elhárítható minden adózási skrupulus, amit a népszámláló szokott félkavarni az adóállnyokban. A kibecsült statisztikai lapok világozsak, könnyen áttekinthetőek, a kérdések lehető tömörítéssel vannak csoportosítva rajtuk. Aki az ország érdekeit szívén viseli, bizonyára a hazafias lelkiismeret sugallatát követi az adatok bejelentésénél.

Az új reprezentanza. Fiuméből táviratozzák: A képviselőtestület ma dében tartotta a választás után első ülést. Az új képviselők is jelen voltak. A podesta üdvözölte a képviselőtestületet és felhívta, hogy a választási suridőszakot felejtsek el és ocsupán a város érdekében működjenek közre, mert fontos ügyek várnak megoldásra. Dall'Asa az új képviselők nevében köszönetet mondott és jobbját ajánlja a megmaradt régi kollégáknak. Ezután a napirendre tértek, amelyben felolvasták a kormányzó értesítést, hogy az új képviselőknek az igazolványt kiadta. A választási bizottság 9 szavazólapot kifogásolt, amelyek meg voltak jelölve.

A Lloyd Társulat közgyűlése. A Pesti Lloyd-Társulat ma déután tartotta évi rendes közgyűlést Köhner Zsigmond udvari tanácsos elnökelete alatt. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Schiller Henriket, a jegyzőkönyv hítelesítésére Gold Zsigmondot és lovag Falk Zsigmond udvari tanácsost kérték lő, a szavazatszódbi bizottságba Elffer Báneli elnöklet alatt Krausz L. Pált, Dornfeld Adolft, Roth Miksát és Lageti Vilmost küldték ki. Ezután felolvasták a Falk Miksa szerkesztette évi jelentést. A nagy tiszteessel fogadtott jelentés kapcsán a közgyűlés Sándor Pál indítványára a Pester Lloyd szerkesztőségének különösen Falk Miksa öszerkesztőnek, továbbá Veigelberg Leo, dr. Schiller Zsigmond, Deutsch Antal és Erdmann Lopot szerkesztőknek halas elismerését és köszönetét nyilvánította főképp abból az alkalomból, hogy a lap nemrégiben fönállásának lő százados jubileumát ünnepele. A jelentést ezután tudomásul vették. Falk Miksa úgy a maga, mint munkatársai nevében értes szavakban mondott köszönetet a közgyűlés elismeréséért. Végül megajelték a választásokat a kilépő igazgatósági és választmányi tagokra. A választás eredménye az volt, hogy a régeket egyhangulag újólag megválasztották, nevezetesen: igazgatóknak Schweiger Márbot; választmányi tagoknak pedig: Girsztai Dirsztay Bélát, gelsei Guttmann Vilmost, Klein Gyulát, Mezei Mórt, Nagel Ignácot, Robitzek Henriket, szepesvári Csabó Vilmost, Székely Ferencot és baranyavári Ullmann Emilt.

Az orosz fegyverek győzelméért. A Budapesten megjező Male Novine szerkesztője, Markovics Miklós, aki valamikor plébános volt, de állását nem önként vált meg, néhány nap eelőtt azon büszködkodott lapjában, hogy a fővárosban élő szerb egyetemfi fiatalág vagy a pesti vagy a budai szerb templomban ünnepeles imát mondasson az orosz fegyverek győzelméért. Célját nem érte el és ezen való dübében sértő cikket írt Bogdanovics Lucian püspök ellen, sőt Latinkics Janos jogszjrgörölő egyné és családai becsületében durván megmadia Latinkics ezen való jogos felháborodásában Markovicsot a Központi kávéházban lőpofozta. Az ott összegyűlt közönség, amely ismerte az affér előzményeit természetesen Latinkics mellett foglalt állást és a való pobános kénytelen volt kimenekülni a kávéházból.

A gyermek mint rajzoló-művész. A Gyermektanulmányi Bizottság ma este gróf Teeli Sándor elnöklete alatt ülést rendezett. Steinhart Antal nagybecskereki rajztanár tartott a gyermek mint rajzoló-művész címmel érdekes előadást. Többször is meglette a rajzolás pedagógiai jelentőségét és lő hirta a tanügyi körök figyelmét arra, hogy a rajzolás művelé-

sére több gondot fordítsanak. Az előadást a közönség érdeklődéssel hallgatta végig.

— Az Országos Magyar Szövetség Debreczenben. Holnap aialkul meg Debreczenben az Országos Magyar Szövetség ottani fióka. A szövetség vezetősége ma érkezett Debreczenbe és résztvett a Csokonai Kör ülésén. Ott voltak gróf Esterházy János, dr. Jancsó Benedek, Herczeg Ferenc Bírsony István és gróf Esterházy Gyula. A vendégeket Dobóczy képviselő üdvözölte. Ludvigszky Gyula Enyrdy Sándor három versét olvasta föl, Herczeg Ferenc aforizmákat adott elő, János Zoltán szavait és végül Bírsony István egy elbeszélését olvasta föl. A közönség a fölolvásokat zajos tapsokkal hallgatta el.

— A szegedi polgármester lemondása. Szegedről táviratozzák: Pálffy Ferenc polgármester ma a város vezető férfiakat kielentette hogy március 24-ikén, 80-ik születésnapján lemond polgármesteri állásáról. A polgármesternél egy küldöttség jelent meg s maradásra kérte őt, de Pálffy megmásíthatatlan szándékát ismételte. Utódául a város közönsége egyetemesül dr. Lázár György országgyűlési képviselőt jelöli, aki Szegednek már egyszer helyettes polgármestere volt.

— Mérleg. A háború egészen hasonló az fizlethez. Ott is van befektetés, várható nyereség és esetleges veszteség, s a végén mérleget csinálnak. Ennek a mérlegnek aztán van egy esznya, véros passusa, amely arról számol be, hogy a háborús vállalkozás hány ember életébe került. Az angol képviselőházban a napokban az egyik képviselő kíváncsiságotól abban az irányban, hogy a dél-amerikai háborúban, amely tudvaleg egy szabadság és nemzetek a leigázásával végződött, mennyi verődíjazatba került az angol nemzetnek. Pontos kimutatást kért erről a dologról és a hadügyminiszter teljesítette a kívánságát. Az angolok veszteség-számláján e szerint a következők találhatók.

A tisztek közül:	
Elesett vagy sebeibe belehalt	719
Tífuszban meghalt	183
Más betegségben elhunyt	123
Az altisztek és legénység közül:	
Elesett vagy sebeibe belehalt	6863
Tífuszban meghalt	7807
Más betegségben elhunyt	4926

Az összes veszteség 20.621

Csekély huszszor ember, akinek mindnek még az a vigasztalása sem lehet meg, hogy golyó, kard, vagy kartaás ölte meg. A harcosok nagy része, mint a kimutatásból meglátszik, hitvány nyavalyákban pusztult el, amelyek ugyancsak könnyen teremnek a csatamezők tájékán.

— A pécs szabócsi szén. A Fumóban megjelent Magyar Tengerpari napilap a zatonyra került Adria-gözs megmentéséről referálva megjegyzi hogy a mentési akciónál a tengerészeti hatóság E öre gözöse nem fejtethet ki teljes erőt, mert pécs-szabócsi szénrel fűtöttek, mely azonban — bár a néhány hét előtt megcett kísérleteknél jónak találtott, most nem felelt meg a várakozásnak, mert beizonyosodott hogy hőkéijetése nem elegendő és jóval kisebb a hajtókon rendszeren használni szokott szénrel. — Ezen állítással szemben Déry Károly az első cs. kir. szab. Duna-gőzhalozási társaság közsémbányának előrusító igazgatója megjegyzi, hogy l. az 1903. évi november hó 10-től 14-ig indított négy kísérleti mentési és vontatási járat alkalmával az Előre gőzösön a társaság pécs-szabócsi tojásalaku brikket a gőzfűtéshez és egyéb tekintetben is teljesen bevált; 2. hogy az Előre gőzös a tengerészeti hatóságrol nyert éritesítés szerint az Adria gőzös megmentése alkalmával tolyt munkáinál pécs-szabócsi szénrel egyáltalában nem is fűtött. A pécs-szabócsi szén kifogásolása tehát alaptalan volt.

— Házasság Dr. Schreyer Jenő fővárosi ügyvéd eljegyezte Strauss Mici kisasszonyt, Strauss Ania termetvkereskedő és lözsódelanócsos leányát.

Neumann Hugó tisztviselő eljegyezte Rosenthal Ilza kisasszonyt, özvegy Rosenthal Józsefné leányát Budapestben.

Gerő Alfréd, a Magyar Általános Hitelbank tisztviselője, eljegyezte Germanus Janka kisasszonyt, Germanus Sándor fővárosi kereskedő és neje, Zobel Róza asszony leányát.

— Japán cseresznyevirág-ünnepély. A magyar királyi államvasutak gépjáráának tisztviselői ma este sikerült, kedves ünnepélyt rendeztek. Az est programjának lényes pontja volt Kiss Klára operabenező szerepése. Azonkívül még egy egész sereg fiatal leány gyönyörködött a nagyszámú közönség bálós japáni táncokkal és dalokkal. Előadás után ötletes alkalmi lapot osztogattak szét a vendégek között, melyet Sieberth Imre szerkesztett.

— A pálya vége. Keszler Árpád huszonegyéves gyakornok gazdájától, Friedmann Mór kereskedőtől 500 koronát elikkasztott. A rendőrség azóta nyomozta a fiatalembert, de nem tudta előfogni. Tegnap végre a Belvárosban letartóztattak egy elzűlött subancot, aki engedelm nélkül közdött. A rendőrség felismerték benne Keszler Árpádot, az eltűnt sikkasztót. Átadták az ügyészségnek.

— Öngyilkosság véletlenségéből. Nyitrdórl táviratozzák: Taby Olga, Taby Mihály honvédszázados leánya, véletlenségéből pisztolyal mellébe lött és étvészélyesen megsebesült.

— A Kalap király felkéri olvasóinkat, hogy tekintsek meg ma vasárnap este is, tízfőrdi kiváltság mellett a 3-4 és 5 koronás elsőrangú elismert különlegessegeket. Kossuth Lajos-utca végén, Klotild-Palota.

(x) Gasdák, ha nagy természet akarnak jutni, Mauthner-fele magvakat vsznek. Idei főárjegyzék, mely 226 oldalra terjed, Mauthner udón cs. és kir. udvari megkereskedése Budapestben Rotenbiller-utca 33. sz., mindenkinek kívánatra ingyen, készséggel megküldi.

(x) A Kerpel-kézfenomító jóságát igazolja sok külföldi rendelés és elismerőlevél. A kezét 3 nap alatt bársónymává és hófenérré teszi. Úvege 90 fillér. 4 üveget iranko küld: Kerpel-gyógytár, Budapest, Lipótkörút 28.

(x) Főides Kelemen aradi gyógyszerész szépiót szerelőit áttanában ismeretes, hogy a Margit-óme nemcsak tisztítja, puhává és bársónymává teszi az arcot, hanem lehérti, frissíti, fiatalítja. Erősítő és enyvitő alkarpasztekből lévén öszszetve, mint higiénikus szer is jó szolgálatot tesz. Teljesen ártalmatlan, zsírmentes. A Margit-creme hatását növeli a Margit-szappan. Azok a hőgyék akik rzsport használnak nagyon dicsérik a Margit-hőgyóport. Az arcot szárazon tartja a napról, szétől megvedti.

FŐVÁROS

(*) Óbudaiak küldöttsége Pitrelehnél és Spaunál. Vesz József országgyűlési képviselő vezetésével. Bencze Benő, Szagmüller József, dr. Mutteiman Bernát és Zooray Béla óbudai lakosok a tegnapi nap folyamán küldöttségül tiszteletet Bőcsben Pitrelehné hadügyminiszternél és báró Spaun elmentengernagynál. A küldöttség azzal a kéréssel járult a két katona i mértőség elé, hogy a dunai monitorok továbbra is Ó Budán állomásozzanak és hogy az annak dején a katonai ruhatar oéjára épült, de időközben történt más rendelkezés folytán jelenleg nem használt épületbe a főváros helyőrségének létszámemelésé esetén ide katonaság helyeztessek el. Ugy Pit-ek, mint Spaun rendkívül szívesen fogadták a küldöttséget és a monitorokra vonatkozó kérést készséggel teljesítették, a katonaság ilyen elhelyezésének tervét pedig nagyon rokonszenvesen fogadták.

(*) Új iskolák a fővárosban. A krisztinavárosi iskolások azt javasolják a tanácsnak, hogy a külteleken állítsanak elemi iskolák főle kótosztályu és ő népskolákat olyan tanuók részére, akiknek a középiskola sok, az elemi iskola pedig kevés. A polgári iskolák és gimnáziumok ismeretes túlszűfolttsága ilyen módon önmagától megszűnnek.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Várszínház. Dumas Sándor egyik igazi remekét, az Alfons urat, ma este a Várszínházban eleveitették lel. Dumas nagy művészetel konstruálta meg tarsadalmi színművet, de nagyobb építőmesternek sehol sem látjuk, mint az Alfons urban. Ennek a drámának a szerkezete olyan tökéletes, hogy mintául lehetne fölláttani. Az a akok jellemzése is bámulatosan sikerült és a dialóg olyan szellemes, hogy csak a Nők barátja versenyezhet vele. A címszerepben Náday Ferenc ma is olyan iriss, élmés, jellemzetes mint évtizedek óta mindig, valahányszor Oktavot alakítja. Raymonde Hegyesi Mari egyik legjobb szerepe. Győnes az egyszerű, becsületel tengerugyot (férfiasan játszsa és Vizváryné drasztikus Guichardnéja pompás. Adrienne szerepét a kis Varday Ilke játszotta olyan bájosan annyira bravurral, hogy nyílt jelenésben zúgó tapsokat kapott.

** Művészet. A Lipótvárosi Kaszinó mai — ötödik — művészetének volt valami speciális jellege. Nem egyes dalnékesek külföldi szímai szerepeltek a műsoron, hanem négy igazi művész egyszerre énekelt szebbnél-szebb dalokat Brahmsól és Schumanntól. Olyan kvartett volt az, amilyet nem mindnap hall az ember: négy jelesen iskolázott, szép hang és az

előadás finomsága teljes harmóniában. Közben a nemes szövetségben Behr Teréz vitte a vezetés szerepét, de a többi harom is előkelő énekesnek bizonyult és kitűnően hozzámúlt Behr Teréz művészetéhez Grunbacher de Jong Jeanette, Hess Lajos és Van Eweyk Arthur. A kaszinó lényes közönsége gyönyörködve hallgatta azt a magas színvonalon álló négyes-előadást és zajosan, hálásan tapsolt, különösen a Schumann-fele Spanyol-daljáték után. A kvartetten kívül Geyer Stef kisasszony tüködött közre Solduzol, Wienawsky és Hubay Jenő hatásos műveivel.

** Műsorváltozás az Operában. Az Operaházban a holnap vasárnapra kitűzött Istenek alkonya előadása emarad, mert a Brünnide szerep mindazét szemlévesztője: Ney Hermin és Dörsény Beria is megbetegedett. Az emarad: dalmű bevett a Hoffmann meséit adják bérleszünetben. Az előadás 7 órakor kezdődik.

** Hangverseny és bal Fényes sikerrel zajlott le ma a Royaban a fővárosi bírápkidóhivatali tisztviselők művészt-estője. Szabados Béla, Major Gyula és Hársó Iván dalait Anday Teika. Kisses Anny és Papp Juliska énekeltek nagy hatással. Heller Amely rutinos hegedű, játéka után Vágó Béla bravurral adta elő A világ teremtése című monológot. W. Krammer Teréz szereti művészetével énekelte a La Grange-áriát. Ezután Maróthy Margit drámai erővel s finom színezéssel szavalt egy jelenetet Rostand Naphók ából. A deklamáció során szinte ragyogott Ábrányi Emő költői fordításának művészi pompája s a közönség lelkes tetszéséből az előadóval együtt a Rostand munkájával kongenális fordításnak bőséges rész jutott. Az Opera kúrtnegyesének (Krnysky Walter Weid Antal, Horovits Ede, Klement Sándor) nagy hatású játékaival jeleződött be a szép művészes, amely után tanc következett.

** Hangversenyek. A IX. fűharmóniai hangversenyfélé hó 6-én tartják meg Kerner István karnagy vezetése alatt. Fűllép a koncerten Kurz Zeima bécsi operakéneső is. — Biade Malvin 11-én dalesét ad a Ró aj színházban. A változatos és tartalmas programmu hangversenyre jégnek a Harmónia zeneműkereskedésben kapják.

** Színházi tüzelárma. Miskolcraól táviratozzák, hogy ma este a színházban a Ghetto premiare-é alatt alaptalan tüzelárma volt. Az első felvonás közepe felé a harmademeleti karzaton erős mozgás támadt, majd egyszerre felugrott az egész karzati közönség és a kijáratok felé rohant. Ekkor valaki elkiáltotta magát: Tűz! Erre a földszinten és a páholyokban lévőek is felugrottak és a kijáratok felé igyekeztek. A zenekarban a katonasáze karnagya ekkor, hogy a közönséget megnyugtatassa, a felzúzott lüggöny mellett a Rákóczi-induló huzatta. A színpadon több színész volt és egy tüszelő kőti s lekappva sakkját, azonnal intett, hogy ninsson baj. A földszinten néhányan a székekre ugráltak és azt kiáltották, hogy nincs baj. Nemét József igazgató egy földszinti páholyból szólt a közönséghez, hogy nyugodjon meg. Erre megnyugodtak és kevés szünet után zavar nélkül toltatták az előadást. Baleset nem történt, csak a karzaton lőttek tel néhány embert.

SPORT

** Nevezések. A Rákóczi-gátversenyre huszon-négy lovat neveztek, köztük két német lovat is, Hardigildet és Ingerget. Az utóbbi egy löttünk exportált, nagyon mérséket a képességtől telivér, melynek előrelátótlag kevés köze lesz a fűnishes. Hardigild, a tavalyi versenytárad folyamán kilenc gátversenyt nyert Németországban és mutatott formái alapján számottevő eredményt. A mieink közül azonban, mint már a múltkori megbeszélésünkben említtük, van egy osomó jó klasszusu ló és minden valószínűség szerint el fognak banni az idegen aspransokkal.

A nagy alagi akadályverseny kötelezettségeink sorában csaknem valamennyi steplerünket ott látjuk és a fogadási listán Cserháti, Boka, Mystery és Ugyanas máris mint favoritok szerepelnek.

A pozsonyi nagy akadályverseny benevezettjei között a két alagi főverseny szereplőit találuk, Vadonc, Tereles, Schönfeld és Rosogóval mezsporodva. E futamra összesen negyven lovat neveztek és előrelátótlag érdekes verseny lesz. A bécsi Jubileum-díjra 46 lovat neveztek, köztük három német ló: Páris Hamlet, Lawrin és Hannekorb. A Heuckel Memorialban 91 ló vállalt kötelezettséget, míg német részről Donnerhorn, Rembrandt, Dormi pure és Dora nevű telivérök pályáznak a díjra.

PÉNZ- KÖLCSÖN SZEMÉLYHITEL kezés nélkül is, helyben vagy vidékre esközölünk bármilyen társadalmi állásu egyének részére a legkedvezőbb feltételű tőkeamat törlesztésére 200 koronától feljebb.

Tisztviselők - kölcsönök állami, megyei, városi hivatalnokoknak 1000 koronán felüli nyugdíjjal, 10-12-15 évi oleső amortizációra, katonatiszt: házassági övndökre, haszonélvezetekre stb.

ÖLDBIROKRA 4%-OS KÖLCSÖNPÉNZ 15-25-30-40-50 vagy 65 évi amortizációra már 300 kor-tól feljebb nyerhető előleges költség nélkül. Drágább tartozást illetéktelenesen átserelünk, kívánatra magasabb kölcsönre kedvező feltételekkel. Oleső kölcsönt esközölünk, továbbá vidéki helybeli és környékbeliekre ll. szőlő III. h lyeen rész-ingatlanokra is kedvező feltételekkel.

házara

ORSZÁGOS PÉNZÜGYI IRODA BUDAPEST, VIII., TÖKÖLYI-UTCA 8. Fel-ügostással díjmentesen segítünk! Levélkészen válaszoljuk meg kérdéseiket!

Igy telt el ötvenegy óra. Végre nyílik a tanácskozásterem nagy szárnyas ajtaja. Belépnek a bírák. Chamberland elnök kibidéri az ítéletet: A semmitől kezdve helyt ad Dreyfus kérvényének a revízió iránt s egyelőre elrendeli a pótvizsgálatot, mert a bíróság előtt fekvő okmányok nem elegendők arra, hogy a semmitől kezdve érdemleges ítéletet hozzon és azt végrehajtsa. A közönség fellélegzett. A bíróság kivonult a teremből. Az első felvonásnak vége.

Labori — Dreyfus ellen.

Általánosan feltűnt a hallgatóság körében, hogy a tárgyalás vége felé Labori, aki az ügyvédek számára fenntartott emelvényen ült, s akiről köztudomású, hogy ellensége lett a Dreyfus-családnak, felkelt és eltávozott a teremből. Laborit később barátai kérdezték, hogy miért hagyta ott a tárgyalást. — Meghallgattam Mornard plaidoyerjét, sőt áhitatosan figyeltem akkor is, amikor dithirambikus ihletettséggel dicsőítette Dreyfust. De amikor Mornard megkísérelte, hogy az én személyes tanuskodásomra hivatkozzék, eltávozott, mert szavait nem akarlam jelenlétimmel sem megerősíteni, sem megdönteni, — így felelt Labori a kérdezősködőknek.

Berlin, március 5. Ahrenberg Prosper herceget ma átszállították a herzberei országos elmeegógyintézetbe.

Pelletan veresége.

Páris, március 5. Hivatalos helyről az a folyosói hír terjedt el, hogy az Elienne, Chaumiere és Lockroy képviselők nyilatkozatai a tengerészet jelen állapotáról a költségvetési bizottság tegnapi ülésén a bizottságra mély benyomást tettek. A tengerészeti miniszter, amidőn a hivatalos ténykedését illető bírálatról tudomást szerzett, alig tudta megfektetni ígértelenségét. Hír szerint a bizottság elhatározta, hogy Elienne, Chaumiere és Lockroy képviselők nyilatkozatait a tengerészeti miniszterhez utalja.

A balkáni helyzet.

Konstantinápoly, március 5. Válaszolva az entente-hatalmak nagykövetségeinek a csendőrség újjászervezésére vonatkozó panaszokat tartalmazó memorandumára, a porta kifogásolja a határozatokat, azokat a porta szuverenitásával ellenkezőknek mondja és rámutat arra, hogy belga és svéd tisztiek már megkezdték a csendőrség újjászervezését. Az entente-hatalmak nagykövetségei megfelelő választ fognak adni a porta kifogásaira, melyek nem látszanak elfogadhatóknak.

Lengyel vita.

Berlin március 5. A képviselőház folytatta a hadsereg költségvetésének tárgyalását. Grófi Mielczyński felpanaszolja, hogy eltiltották a lengyel katonáknak lengyel helyiségek felkeresését és lengyel kereskedőknél és szállítóknál való vásárlást. A laktányokban vannak jegyzékek, amelyek elrejtik a nevét tartalmazókat. A tiszteknek eltiltották a lengyelekkel való érintkezését. Még azt is megtiltották a lengyel katonáknak, hogy anyanyelvükön írjanak szüleiknek és lengyel nyelven gyónjanak. Ha az állam a lengyelekkel szemben folytatott politikáját még annyira lélekiteli is, egy gentlemant, tisztet, katonát nem szabad kicsinyes, utálatos módon bepiszkítani. (Tetszés a lengyelek részéről.)

Einem hadügyminiszter abban igazat ad az előtte szólónak, hogy a hadügyi vezetőségnek mindent meg kell tenni, hogy a csapatokat távolítsa a politikától. De hogy lehessen ezt megtenni olyan országban, mint a poseni tartomány, hol élesen állanak szemben a porosz és lengyel ellentétek. Az bizonyos, hogy hatalmas agitáció folyik lengyel részről a németesség visszacsorítására. Azonban, hogy a lengyel agitáció eredményes legyen és gyarapodjék, az állami észszerűség okaiból meg nem engedhető. Posen porosz tartomány. A lengyelektől nyelvüket és vallásukat nem akarjuk elirabolni. Csak azt kívánjuk, hogy a lengyel hű porosz alattvaló legyen. Teljesen kizártnak tartom, hogy tilalmat becsatoltatn volna ki, hogy a lengyel katonák anyanyelvükön írjanak hozzátartozóiknak. Ez brutális volna. Meg vagyok győződve, hogy senki sem követett el ilyen brutáltságot. Előttem szóló szolgálatot tehete, ha pontos adatokat rendelkezésre bocsátana. Ha állítása bebizonyosodnék, biztos lehetne az orvoslásról.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 5. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladatot búza kisebb tételekben: 80 k. 8 k. 47 l. B.-Osabáról, 8,80 k. Somról, 8,80 k. Tarnáról. Ross 10—15 fillérrel olcsóbb; elsöfrendű uralági áru 6,80 k., Ipolyságról 6,80 k., marchfeldi 7,2 k. Tengeri: 6.—6,15 k., magyar zab 6,80 k., vágóalot 7.— k. A malmok a liszt árát a tarifánál 40 fillérrel olcsóbban tartották, de azért forgalom nem fejlődött ki. Korpá irányzata nyugodt, az árak nem változtak.

Bécs, március 5. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délutáni maganyforgalomban a csempék a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 624,50. Magyar hitelrészvény 734,50. Angol-Osztrák bank 279,25. Bécsi bank-egyesület 502.— Union bank 519.— Landerbank 417,50. Osztrák-magyar államvasut részvény 627.— Déli vasut 76.— Elbavölgyi vasut 403.— Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény —.— Rimamurányi vas-ut 312.— Alpei bányarészvény 452.— Mátiusi járadék 392,50. Magyar korona járadék 96,55. Osztrák koronajáradék 96,80. Lombard —.— Török sorsjegyek 117,25. Német bankjegy 117,48. Napoleon d'or —.—

Berlin, március 5. (Gabonaüzede.) Fuza másusra 177.— márká (10-27 korona), júliusra 178,25 márká (10-45 korona). — Ios májusra 139,50 márká (8-12 korona), júliusra 142.— márká (8-35 korona). — Zab májusra 131,75 márká (7-72 korona), júliusra 135,75 márká (7-95 korona). — Tengeri amerikai mixed májusra 113,50 márká (6-66 korona), júliusra 114.— márká (6-69 korona). — Spirítusz 70 márká (árfolyam 117,20 korona per 100 márkái) Irányzat: szállár. Idő: szép.

Berlin, március 5. (Tőzsdéi jelentések.) A tőzsde megnyílásakor gyengébben állott, a külföldi tőzsdék gyengeségére való tekintettel és mert nem voltak vásárlási megalizások. Az apatikus hangulathoz hozzájárult az a bresti jelentés hogy a tengerészetiügyi miniszter azt a parancsot adta ki, hogy a szabadságot legényeséget behívják. A forgalom nehézkesen indult meg. Bankok nem rendelkez a tőzsdéidő további folyamán gyengébbek. Montanértekek közül szénrészvények kivétel nélkül lánghák. A fizetésképtelenné vált Brendel & Comp. óg engemegtartai következtében az érdekeltek engemegtartait a mai árfolyamhoz viszonyítva rendezték. Kínaiak nyomottak, vasutak e hanyagolva. Fondpiazer csendes. Spanyolok Párisra gyengébbek. Montanértekek valamivel emelkedtek. Minden egyéb változatlan. Magán-észámítások kanatláb 3 1/2%.

Berlin, március 5. (Zárlat.) 4-20%-os papírjáradék —.— 4%-os osztrák aranyjáradék 100,90. Elbavölgyi vasut —.— Magyar koronajáradék 97,10. Osztrák-magyar államvasut 134,10. Kassa-oderbergi vasut —.— Bécsi váltóár 85,05. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.— Alpei bányarészvény —.— Dico-Commandant 180,10. Általános vállamosági Edison 208,25. Gelsenkirchener 208,25. Laura-kohó 217,75. 4-20%-os ezüstjáradék 99,60. 4%-os magyar arany járadék 98,75. Osztrák hitelrészvény 198,40. Déli vasut 13,40. Károlyi-Lajos vasut —.— Orosz bankjegyek 216,30. 4%-os új orosz kölcsön 92,50. Török dohányrészvény —.— Orosz járadék 100,75. Magyar hitobank —.— Dynamit Trust 161,75. Harpeni 186.—. Az irányzat gyenge.

Berlin, március 5. (Zárlat.) 4%-os magyar aranyjáradék —.— Magyar koronajáradék 97,10. Osztrák hitelrészvény 198,60. Osztrák-magyar államvasut 134.—. Déli vasut 13,40. Északnyugati vasut —.— Elbavölgyi vasut —.— Orosz bankjegy készpénz 216,30. Busenichraui —.— Orosz bankjegy —.— (Utinco) Lombard —.—

Páris, március 5. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasut —.— Új török konzol 78,40. Egyiptomi járadék 104,65. Osztrák-Länderbank —.— Párisi bankjegyek 103,35. 3%-os francia járadék 95,17. 4%-os spanyol járadék 77,85. 3%-os új törölzhető járadék —.— Crédit foncier de France —.— Alpei bányarészvény —.— 4% 1890. román kölcsön 85,05. Görög kölcsön 199,50.—. Váltó Olaszországra 9/4. Váltó Amsterdamra 200,25. Váltó Brüsszellei 9/4. De Beers 468,50. Chartered 42 1/2. 5%-os bolgár kölcsövény 392.—. Magyar aranyjáradék 98,80. Déli vasut —.— Váltó Londonra 251,75. Osztrák aranyjáradék 101.—. Török sorsjegy 112,50. Meridional vasut —.— 4%-os olasz járadék 99,70. Oltomanbank 540.—. 3%-os francia járadék —.— Osztrák földhitelesítést 124.—. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 313.—. 4%-os 1896. román kölcsön 81,50. Dohányrészvény 338.—. Váltó Bécsre 103,62. Váltó német piacokra 121,75. Rio 11,84. East Rand 148,50. Randionteim 58,25. Magyar Jelzáradék 552.—. Az irányzat: szállár.

Frankfurt, március 5. (Zárlat.) 4-20%-os papírjáradék 100,60. 4%-os osztrák aranyjáradék 100,90. 4%-os magyar aranyjáradék 98.—. Osztrák hitelrészvény 198,30. Osztrák-magyar államvasut 134,50. Északnyugati vasut —.— Rnstlehdrai vasut —.— Londoni váltóár 234,60. Bécsi bank-egyesület 128,50. Villamos részvény —.— 3%-os magyar aranykölcsön 82.—. 4-20%-os ezüstjáradék 100,40. Osztrák koronajáradék 99,60. Magyar koronajáradék 97,45. Osztrák-magyar bank 115,60. Déli vasut részvény 13,50. Elbavölgyi vasut —.— Bécsi váltóár 86,50. Párisi váltóár 813,23. Unionbank részvény —.— Alpei bányarészvény —.— Az irányzat gyenge.

New-York, március 5. (Terményüzede.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban heilyen 16,25 (16,25). Márc-ra 15,55 (15,52). Juniusra 15,75 (15,70). New-Oreansban heilyen 15,75 (15,75). — Petroleum: Stand whitli New-Yorkban 8,75 (8,75). Stand white Philadelphianban 8,70 (8,70). Refined in Cases 11,45 (11,45). Credit Balances at Oil City 1,74 (1,74). — Zsír: Western steam 7,65 (7,50). Rohe és Brotners 7,75 (7,60). — Tengeri irányzata állandó. — Májusra 58,7/5 (58,3/5). — Júliusra —.— (—). — Szept-re —.— (—). — Búza irányzata állandó. — Piros ősi helyben 105.— (105.—). — Máj-ra 101.— (100,5/5) Jul-ra 97,5/5 (97,5/5) — Aug-ra —.— (—). — Szept-re —.— (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1,1/5 (1,1/5). — Kécs: lair Rio 7. sz. 6,1/15 (6,1/15). — Márc-ra 5,15 (5,10). Jun-ra 5,45 (5,45). — Liszt: Spring Wheat cclears 4,25 (4,25). — Kukor: 2,1/15 (2,1/15) 2,1/15 (2,1/15). — On: 28.—28 15 (28.—28,15). Rész: 12,50—12,75 (12,50—12,75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 5. (Terményüzede.) (Zárlat.) Búza irányzata állandó. Máj-ra 96 3/5 (97.—). Jul-ra

—.— (—). — Tengeri irányzata állandó. — Májusra 58,7/5 (58,3/5). — Zsír: Májusra 7,40 (7,25). Júliusra 7,65 (7,37). — Szalonna short clear 7,43 (7,48) — Sertészsír: Júliusra 14,82 (14,07). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Örök tragédia.

Az ősi, szürke éjszakában Egymásra lettek az atomok És összefortalt síseregve Egy égő hatalmas csókban Vég nélküli, örök időkre...

És létrejöttek a világok.

S a csókok lángoló tüzeből, Vakító fény szóródott széljél: A tömegek ragyogni kezdtek... S a szürke éj után — a fényben Tragédiák keletkezének: Fentéges, szenvedő szerelmek. A napnak lón a legszebb fénye, Epedve kezdte hát körötte Sok millió gyöngöcs fényű bojgó A szédítő körtánót járni, Közöttük a parányi föld is; Viszont a föld körül epedve Kereng sok más kicsiny planéta, A sok között a sápadt hold is; Feléje ismét százszernyi Szerelmeset viáz vonzódik, Melyeknek újra más udvarlók Járják a táncot epkedve...

S midőn a meddő küzelemben Halálra fúrad egyik-másik: Kihűl... s lehull a végtelembe...

A sok tüzes világon aztán Új életet keletkeznék. A földalomban égő földön Idők sorban megllett az ember, A szenvedés silány szülőtte. S születek tőle csöppök lények, Melyek örök szerep-cserében, Kicsinyb' játszák azt a drámát, Amit az űrben a világok...

A szürke éj után — a fényben Tragédiák keletkezének...

Szirtes Artur.

+ Chamberlain a levegőben. Chamberlain volt ango gyarmatügyi miniszterrel, aki most Egyiptomban utazgat, ma utaságos do got beszél el egy londoni újság. Chamberlain feleségével és Cromer ladyval a minap Kairóban Hasszán szultán régi mecsetjét tekintette meg. Mindenki, aki a mecsetbe belép, köteles cipőjét letvetni, Chamberlainnal és kísérőivel azonban kivételt tettek, amennyiben megelégedtek azzal, hogy cipőjükre szalmából font papucsot húztak, hogy cipőjük ne érintse a szent talajt. A mecset falainak megtekintése közben Chamberlain, úgy látszik, egészen megelégedezett papucsairól s nem vette észre, hogy az egyik lecsuszott. A mohamedánok azonban észrevették s hírelen felkapták Chamberlaint és a levegőben tartották, amíg a papucsot ismét ráhúzták a lábára.

+ A rádium és a biblia. A jó öreg Rabbi Akiba mondasát, hogy semmi új nincs a nap alatt, az utjonnan fölfedezett elemre a rádiumra alkalmazza egy ambiciózus angol. A derék férdiu kisütőtte egy londoni folyóiratban, hogy a rádium korántsem parvenű az elemek sorában, hanem egészen a bibliáj nyulik vissza családájá. 1824-ben ugyanis Reinach Salamon, a párisi akadémia tagja kommentárt bocsátott közre Mózes öt könyvéhez. A könyv egy passzusa így szól: „Mózes azt mondja, hogy első napon teremtette isten a világosságot, a napot és a holdat pedig csak a harmadik napon. Minthogy más világitótestek nincsenek, mint az égitestek, azt kell következtetnünk, hogy a világ teremtésének első napján más világosság volt, mint a napé. Föl kell tehát tennünk, hogy a földből valami benne rejlő világitóerő sugárzott ki! Reinach könyvének ez a passzusa szegyet ütött az angol fejébe, aki a dolgot, hogy úgy mondjuk, hosszas meggondolás tárgyává tette. Szemléltetésének eredményéről aztán ki mondja a nagy szót: a teremtés első napján csakis rádium világitott. Persze Reinach az elmaradottság korában írta meg művét, amikor még nem ismerték az elemek királyát, a rádiumot, kénytelen volt ezért a szegény tudós ködös föltevések között botorkálni. A mi angolunknak halározatlan szerencséje van. Ő tudja, hogy isten a kótasához a rádium adta meg a világosságot. A Curie-házaspár pedig ne hozakodjék elő ilyen ósrégi dologgal.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1904. március hó 6-án.

Istenek alkonya.

A „Nibelung gyűrűje” című zene-dramá-triologiának harmadik része, egy előjátékban és 3 felvonásban. Zenejét és szövegét írta Wagner Richárd. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Brünhilde	Diósnó	Wellgunde	Berts M.
Siegfried	Bohncsók	Flosshilde	Valent
Gutrune	Kaczer	Woglindo	Payer
Hagen	Noy Dávid	Alberich	Takács
Gunther	Beck	Waltraute	Scoparini

Kedzete 1/27 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. március hó 6-án.

Délután 2 1/2 óraker, másékkelt helyárakkal.

Fedora.

Dráma 4 felvonásban. Irtá Victorien Sardou. Fordította Paulay Ede.

Ipanof Lórisz	Mihályfi	Tislot	Latábr
De Sírxi	Horváth	Dr. Lorek	Mészáros
Grets	Gál	Fedora	Hogyosi
Rouvel	Dezső	Olga	Nagy I.

Este:

Egyenlőség.

Fantázia 4 felvonásban. Irtá: Barrie. Fordította: Fáy J. Béla.

Személyek:

Lord Loam	Borss	Ernest	Rózsahgyi
Lady Mary	Márkus	Brocklehurstné	Helvey
Lady Agatha	Vizvári M. A. fia	Náday B.	
Lady Catherine	Paulay E. Mr. Crichton	Pethes	

Kedzete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. március hó 6-án.

Délután 3 óraker másékkelt helyárakkal:

Az erény útjai.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtá Fiers és Caillavet. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:

Gerbier	Fonyvesi	Suzanne	Kertész
Cécile	Varsányi	Essen	Tanay
Chevière	Szerémy	Varenne	Balassa
Simone	Harmath	Phémie	Hegedúsnő
Chaumette	Hegedűs	Ginette	Nógrádi
Bargelin	Góh	Morinière	Bárdi

Este:

Ugyanaz.

Kedzete 7 1/2 óraker.

Pénteken, március hó 11-én, este 7 és fél óraker, a Royal-szálló termében

Biddle Malvin

hangversenyekeskedő dalestéje.

Jegyek 4 10, 6 és 4 koronáért a „Harmonia” zenemű- és szongrakereskedésben, Váci-utca 20. kaphatók.

Reményi Mihály

műhegedő-készítő. A magyar kir. Zeneakadémia szállítója. Budapest, VI., Király-utca 44/5. sz. Ajánlja dus raktárát valódi olasz, francia, angol, német és magyar mesterhegedők, gordonkák és vonókból, legújabb hegedő-alkatú tokok szed. írók, fém kivitelben. Gyanták, állírtók, hangjegyállványok a legújászerűb formában.

Quintiszta és tartós hangversenyhór, melyeket a legnagyobb művészek, mint: Hubay, Burmeister, Grünfeld, Arányi, Geyer Steff, Vecsey, Földes, Bürger tanár urak hangversenyeken használnak előszeretettel.

Specialista:

Hangfokozó-gerenda, melyek a legnagyobb művészek, mint: Hubay, Burmeister, Grünfeld, Arányi, Geyer Steff, Vecsey, Földes, Bürger tanár urak hangversenyeken használnak előszeretettel.

Törlesztéses pénzkölcsön

SORSJEGYEKRE

a legelőnyösebb feltételek mellett.

A kölcsön 2 koronától kezdődő apró havi részletben is törlesztendő. Ha sorjegyvel már máshol zálogban vannak, onnan kiváltjuk és azokra magasabb kölcsönt adunk. BEIFELD BANKHÁZ BUDAPEST, Károly-körút 1. szám. — Alapítva 1874-ben.

Téli fürdőnkura a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forrómeleg kénforrások. Lézipfürdők, lézaporozgatók, mindennemű termális fürdők, hidrotérápia, masszázs, Olasz és gondos ellátás. Csuz, Kézváry, Ideg-, bőrbeteg és a téli fürdőkúra felől tájékoztató prospectus küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Budán.

Valódi ezüst evőkészletek

11 filléret gramma díszes monogramm véséssel. Schönwald Imre ezüstműves és ékszergyárosnál Pécsett.

Németh József szabómester

II. Lánchíd-utca 2. (sarokbolt). Készít divatos urilónyot vagy felöltőt 18 fillért, nála választott szövetekből 18 fillért. Mintát kívánatra szakemberrel a hához küldi.

A Kalap-király

3, 4, 5 koronás különlegességekben speciálisan, Kossuth Lajos-utca. Küldi postán.

Alapítva 1850. cs. és kir. udvari szállító

SEMLER J.

Budapest, V., Bécsi-utca, Deák Ferenc-utca sarkán, értesíti a t. vevő közönséget, hogy az utdoságok valódi angol tavasi divat-szövetekből már megérkeztek. A legújabb cikk a

„RIVIERA”-szövet, uri öltönyöknek és női kosztümöknek elsősorban ajánlható.

ANGOL HIMALAJA ÉS UTAZÁSI PLAID-ek NAGY VÁLASZTEKBAN

Minták kívánatra a legkészségesebben küldetnek

Hölgyek figyelmébe!

Magyarország legnagyobb csipkeáruháza. Üzletnagyoobbitás miatt a raktáron levő összes árúk leszállított szabott árak mellett kaphatók:

különösen felemlítendő

Pongis selyem minden színben	37 kr.
Louise selyem minden színben	48 kr.
Bluz selymek kiváló mintákban	58 kr.
Liberty minden színben	16 kr.
120 cm. széles Mouslin de soir minden színben	38 kr.
120 cm. széles Mouslin de soir minden színben 1 ^a	48 kr.

rendkívül nagy választék a legújabb csipkék és applikációkban az olcsóságáról közismert

Első Oszkár cégél

Budapest, IV., Párisi-u. 3. (volt Zivárus-u.)

NAGYSÁGOS ASSZONYOM!

Kérjen tőlünk a legújabb TAVASZI RUHAKELMÉKBOL, MOSÓÁRUKBOL, Eredeti végből vágott vászonokból, Chiffon asztalnemű és zsebkendőkből mintákat

melyeket készséggel megküld ingyen és bérmentve

ÁCS ÉS FODOR

női-divat, vászon és fehérneműk áruháza

Budapest, Múzeum-körút 39. szám. (a Nemzeti Múzeummal szemben).

Linzenpölcz-féle „TRIPLEX” V rászorú V féle körkernékek. Legújabb szabadalom. Felülmúja az eddig létező különböző rendszert körkernékek. Könnyű kezelési. Legelőnyösebb titkosítási módszer, nagy szőnyegkímélés. A háldogimárok és harangoknak teljes megszűntetés. Prospektusokkal kívánatra szolgál: LINZENPÖLCZ FERENCZ Budapest, III., Bécsi-út 1240.

HÖLGYEK FIGYELMÉBE

Tisztelettel értesítjük a nagyerdomü hölgyközönséget és t. vevőinket, úgy helyben, mint vidéken, hogy a legújabb

ANGOL ÉS FRANCIA RUHA ÉS BLOUSE

kelme-különlegességek nagy választékban raktárba érkeztek. — Szíves látogatást kérnek, kiváló mély tisztelettel

Szinetár és Velencei

női rubakelme áruháza

BUDAPEST, Koronaherceg-utca 11.

Videkre mintákat postafordulattal küldünk.

A következő magyar szabadalmakra keresetnek

vevők vagy engedményesek:

A 14271. számú Birtosító-szervezet vasúti jelzőkészülékek számára 1898. november 1-01, az 17888. számú Önműködő villamos végjelző távbeszélő hivatalok számára 1899. Aprilis 1-01 és hozzávaló 22928. számú Késszoni távbeszélőberendezés és beszelő-állomás 1901. június 25-01 és a 21192. számú Zárójelzőberendezés és billentyűkészerő akaratlan lezamyomással megállítására 1901. november 7-01 kelteve. Szíves ajánlatok „W. G. 1081” alatt továbbít Endel Mosse, Wien, I., Seilerstätte 2.

Mindenki óvakodjék

aztól, hogy a különböző májdnomok telektestes hasonlatosságú utánzókat, Mindegyik határozatlan „Kunze”-kiváló vevőjegy-ellátva és mindenki bizalmas magát a helybenyírást alkalmával, hogy valódi „Kunze”-kiváló legyen. Minden előkelő halálban kapható.

Emanuel Kuhnér & Sohn, növényi szaradékok gyára Wien, XIV. Sechshausstrasse 66—70.

A már 25 év óta forgalomban lévő

BERGER-féle orvosi és hygienikus szappanok

csupán akkor tekintendők valódiakkal, ha rájuk az itt látható G. Hell & Com. cégjegyzése és képrődjegy látható. A más jelzésű ellátotak nem a mi régi, jólnevező Berger-féle szappanok.

Csupán a valódi Berger-féle szappanoknak vagy csak hatauk, mivel már 1898. óta jónak bizonyultak. Kérjük figyelnit, úgy a csomagoláson, mint a szappanra az itt feltüntetett védjegyre és cégjegyzetünkre, tessék a gyógyszerészeti érdekekben minden utánzatot visszautasítani.

A Berger-féle med. kátrány-szappan

Európa legtöbb államában 1898. óta eredményesen van használatban bőrkítések, különösen pedig chronicus és parasitis kítések ellen, éppen így hatásos szer a zser, igazsági bitályok, házadás, tej- és széklet ellen. A Berger-féle kátrány-szappan 40 százalékos fakátrányt tartalmaz és kényesesen különbözik a többi forgalomban levő kátrány-szappanoktól. Rög-óta megismerő borbájaknál előszerű a nagyon hatásos

Berger-féle kátrány-szappan.

Gyógybő kátrány-szappan gyantát az arbor minden kítések, gyermekok bőr-és fej-kítések ellen, valamint fogmosáshoz mosó-és fűzőszappan gyantát, a mindennapi szükségre szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan,

amely 35 százalékos glicerint tartalmaz és finom parfümözve van. A jelzett fajta szappanok ára árabankint 70 fillér, használati utasítással együtt. Oly egyének részére, akik a kátrány-szappanok nem tudják eljutni, vagy nem szeretik, gyárunk színtelen, tisztított kátrányból anthracol-szappant, amelyet Hell-féle Anthracol-szappan (fehér kátrány-szappan) név alatt hozunk forgalomba. A Hell-féle Anthracol-szappanból készültünk olyan szappanok, amelyek a bőrtől a kátrány-szappanoktól, anthracol-kétség-szappant, anthracol-glicerín toalettszappant, az anthracol-szappanok orvosi szaktól, szerint kítéseknek bizonyultak bőrkítések és az arbor tisztáltsága ellen. Ára árabankint 80 fillér.

A többi orvosi és hygienikus szappanok közül meg a következők ajánlatok és különös figyelemre méltók:

Berger-féle gyermek-szappan, a legújabbak korbán, ára 60 fillér.

Berger-féle petrosimul-szappan, nagy hatású, erőteljes és bőrtelenség ellen, ára 1 k.

Berger-féle szappan, nagyon hatásos különböző kítések, sepek ellen, ára 1 korona.

Berger-féle fenyő-toalet-szappan, ára 80 fillér.

Berger-féle fenyő-fűző-szappan, ára 1 korona.

Berger-féle fogpasta tubusokba a legjobb fogtisztító szer; No 1. normális fogakhoz, No 2. dohányzóknak részére, ára 60 fillér.

Berger-féle napsüt-szappan és napsüt-kétség-szappan bőrbőlk ellen, ára 1 korona.

Berger-féle benzoeszappan az arbor fenn-tartására 80 fillér.

Berger-féle benzoeszappan, pattanások és nap-barnulás ellen 70 fillér.

Berger-féle carbol-szappan, a bőr simítására, a bőr puhítására és a himlőjelző elvágyásá-ra és mint desinfectáló szer, infekciók betegségeknél 80 fillér.

Berger-féle kátrány-szappan fej-és szakkálkópa ellen 70 fillér.

Berger-féle tölts-szappan fej-és szakkálkópa ellen 70 fillér.

Berger-féle glicerín-szappan 50 fillér.

Berger-féle jodkátum-szappan, mirigydaganatoknál, golyvánál és minden olyan betegségnél, ahol az orvosi jodkátumot rendelnek 1 k. 10 fillér.

Berger-féle jodkén-szappan beteges kítések-nél 90 fillér.

Berger-féle kátrány-szappan bőrbőlk ellen, ára 1 korona.

Berger-féle benzoeszappan aromatis fur-dókban 70 fillér.

Berger-féle cinkmájajal-szappan 70 fillér, görvűves betegségeknél 70 fillér.

Berger-féle benzoeszappan bőrtelenség-ellen 70 fillér.

Berger-féle szappan antiseptikus toalet-szappan 80 fillér.

Berger-féle kátrány-szappan bőrkítések ellen 70 fillér.

Berger-féle kátrány-szappan komedonok, sepek és mindenféle arbor tisztáltsága ellen 80 fillér.

Berger-féle spermacel-szappan kérges, vörös bőrtelenség ellen 70 fillér.

Berger-féle kátrány-szappan bőrkítések-nél, kátrány-szappan helyett.

Berger-féle kátrány-szappan hajkítések, házadás ellen kátrány-szappan egyessite, kítűző hajvédő szor.

Berger-féle thymol-szappan a legújabbak kozmetikus mosó és fűzőszappan 1 k. 20 f.

Gyár-és fősztéküldési hely: G. HELL & Com. Troppan és Bécs. Kitértve az 1888-iki bécsi nemzetközi gyógyszerészeti kiállítás alkalmával, valamint az 1900-iki párisi világkiállítás arany-remekel.

Nagybani elárúsítás BÉCS részére, valamint raktár BUDAPEST részére: G. HELL & Co. I. Sternsgasse Nr. 8.

Kicsinyben kapható az osztrák magyar monarchia minden gyógyszerüzében. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerüzára Bpest, Király-utca.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigazlsház	Népszínház	Magyar színház	Királyszínház	Uránia színház
Hétfő	Nincs előadás	Liliomfi	A teknősbéka	Szókimondó asszonyosság	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
Kedd	Aida	Sursum corda	Takarodó	A kis császár	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
Szerda	Nincs előadás	Egyenlőség	Takarodó	Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
Csütörtök	Lohengrin	Flirt	Takarodó	Katinka grófnő	A drótostót	Hajduk hadnagya	A toreador
Péntek	Nincs előadás	Mátyás és Beatrix	Takarodó	A kis császár	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
Szombat	A csavargó és a királyleány	Mátyás és Beatrix	Takarodó	Kornevillei harangok	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
d. u. Vasárnap este		Csapodár	Az erény útjai	A botyár kendője	Javas	Makrancos hölgyek	Makrancos hölgyek
		Mátyás és Beatrix	Az erény útjai	Kornevillei harangok	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia

Minden aó egysseri beiktatása...
Minden aó egysseri beiktatása...
Minden aó egysseri beiktatása...

A hirdetések díjmentesen ad...
A hirdetések díjmentesen ad...
A hirdetések díjmentesen ad...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Leveléből tudakozóinkra ingyen adunk felvilágosítást...

Tejtermékek

Tejtermékek...
Tejtermékek...
Tejtermékek...

Körösök

Körösök...
Körösök...
Körösök...

Házak

Házak...
Házak...
Házak...

Családi ház

Családi ház...
Családi ház...
Családi ház...

Pénzkölcsön

Pénzkölcsön...
Pénzkölcsön...
Pénzkölcsön...

Aranyékek szálloda

Aranyékek szálloda...
Aranyékek szálloda...
Aranyékek szálloda...

Újletek

Újletek...
Újletek...
Újletek...

Újletek

Újletek...
Újletek...
Újletek...

Újletek

Újletek...
Újletek...
Újletek...

Újletek

Újletek...
Újletek...
Újletek...

Újletek

Újletek...
Újletek...
Újletek...

Újletek

Újletek...
Újletek...
Újletek...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

Kávéházak

Kávéházak...
Kávéházak...
Kávéházak...

REGÉNY

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(36) ANGOL REGÉNY

Írta: Mrs. ALEXANDER

Hugó újra elhallgatott s elesodálkozott azon, hogy milyen erősen szorítja meg a kezét lady Stapyton.

— Aldja meg az isten, hogy megsajnálta azt a szerencsétlen, eltévedett asszonyt! Elmondta a történetét Margitnak is?

— Az utolsó betűig!

— Hallgasson meg, Hugó. Meglehet, hogy talán nagy szolgálatot tehetek önnek. Nemsokára megtudom majd. Ha hatalmamban lenne, esküszöm az égre, hogy megteszem bármibe kerüljön is... de bármibe is — mondotta a lady halk, ünnepies hangon.

— Nem is kétkedem abban — felelte Hugó, aki nem volt valami mélyen meghatva; azt hitte, hogy az iránta való részvétl igzatta fel ennyire a ladyt, s hogy ezért ismertette meg ilyen ünnepies ígéréttel, hogy érdekében újra lépéseket fog tenni sir Robertnél.

— De most aludjék, különben nem beszélhet holnap Margittat. Adok majd valami csillapító orvosságot.

Elvette az üveget s megkeverte az italt. Csodálkozott saját nyugalmán, hirtelen támadt lelkieréjén, amelylyel ünnepiesen megfogadta, hogy igazságosan cselekszik majd.

Aztán leült újra székébe. Csakhamar halotta Brown nyugodt, egyforma lélekzetét, aki vagy a csillapító orvosságot, vagy pedig a szívet megkönyvitő vallomásától elaludt. Lady Stapyton nem hunyta le a szemét, ámbar sokkal nyugodtabban gondolkodott. Egészen ellojgatta az, hogy miképpen küzdjön meg a magára vállalt nehéz feladattal! Vezeklésének minden lépése izzó tűzőn, keserű fájdalom és a legkegyetlenebb megaláztatáson viszi át. Mi lesz mind ennek a vége? Vajjon megvetik-e érte? S ha igen, neheztelhet-e?

— Azt hiszem, elsludtam — sutogta az ápolónő, észrevétlenül besurranna. — Jó éjszakája volt a betegnek, nagyságos asszony?

— Eleinte nagyon nyugtalanokodott és sokat beszélt, de most szépen alszik. Csillapító italt kellett neki adnom — mondotta a lady, miközben felkelt s egyet bölintva az ápolónő felé, aztán nesztelenül kiment a szobából.

Valinak és sir Robertnek is feltűnt lady Stapyton borzasztóan beteg színe, de nem szóltak neki, mert tudták, hogy bosszantja, ha foglalkoznak vele. A lady nagyon hallgatag lett, de megszámtalán lázas nyugtalansága. Reggeli után lady Stapyton belekapaszkodott sir Robert karjába s bement vele dolgozószobájába. Férje rendszeren ott töltötte el néhány órát délelőtti levélírással, vagy lassan készülő emlékiratainak megfogalmazásával.

— Kérlek ne felejtse el s keress ki Hazelhurst lord esküvőjének a dátumát — mondotta a lady — nagyon kíváncsi vagyok rá.

— Hogyne, csak bizd reám! Ámbar nem tudom, hogy miért nyugtalanít ez, nincs annak most már semmi jelentősége s ha nem is szereted lady Hazelhurst ó nagyságát, biztos vagyok abban, hogy fölötte állsz annak, hogy megszégyenítse.

— Kedvesem, egészen más érzések zaklatnak engemet, semhogy lady Hazelhursttel foglalkozzam.

Sir Robert komoly tekintettel vizsgálta arcát. — Még ha megaragsz is Irma, de meg kell mondanom, hogy egészségi állapotod aggaszt.

— Megígérem, hogy mielőtt Brown Hugó meggyógyult s eltávozhatik tőlünk, rögtön elmegyek Londonba s fölkeresem akármelyik orvost, akit csak akarsz... ha — majd halkan így folytatta — akkor is törődés még velem.

— Hogy törődöm-e egészséggeddel! Micsoda beszéd ez?

— Kérem Margit — kérdezte lady Stapyton Margittól, aki éppen akkor lépett be hozzájuk, hogy üdvözölje őket, miután mindennapi látogatását a betegnél megtette. — Kérem Margit, nem mondhatná meg, mikor is ment férjhez lady Hazelhurst nagynénje?

— A napot nem tudom ugyan határozottan, de azt hiszem, hogy ötvenhatban... márciusban vagy áprilisban.

— Biztosan tudja?

— Az esztendőt tudom. Henriette néni gyakran panaszkodik, hogy csak olyan rövid ideig lehetett Careford uróné. Nagypám az ő apósa, az öreg Hazelhurst lord ötvenkilencben halt meg. Akkor a néni három esztendőig volt férjnél, apám pedig két esztendőre rá követte az örökségben a

nagybátyját, azaz a néni férjét. Így tehát két esztendőig volt csak Careford uróné, s ezért ugy-e világos, hogy ötvenhatban ment férjhez.

— Azért nem tudok tájékozódni — felelte a lady — mert önöknél a házasság nagy ünnepségekkel jár, s nagy esemény, amely...

— O, Henriette néni lakodalmát nagy esztendőben tartották meg. Akkortájt halt meg éppen a nagybátyja, Uppingham lord, az anyja Collingwood Karoline lady pedig haladokolt.

— Ugy? ... Igazán?

— Azt hiszem, hogy Husó sokkal jobban van ma, lady Stapyton. Azt mondta, hogy kegyed olyan bámulatosan jó hozzá. Szóval, kegyed a legbájosabb nő a világon!

— Kivéve egyet! — mondotta erre a lady és sápadt ajkát kényszerítette.

— O, csak semmi kivétell! Nem kocsikáznék most át hozzánk egy kisse?

— De kedves gyermekem, lady Hazelhurst be sem eresztene.

— Bizonny mostanában kissé kolletlenkedik. Néha el is szomorodom, ha arra a háromesztendő próbaidőre gondolok, amely még előttem van!

— Majd csak elmúlik... sokkal hamarabb, sem mint hiszi.

— Ah, itt jön Vali! Gyere velem bevásárolni Castletownba. Százfélére is van szükségem.

— Nekem is. Minek is van az embernek mindig annyi mindenfélére szüksége?

Lady Stapyton nem tudott megnyugodni, s izgatottan töltötte a nap többi részét. Főlölvál Hugónak és O'Gradyval beszélgetett betegjük állapotáról.

Végre sir Robert bejött a szalónba, ahol lady Stapyton kimerülten ült, de pihenni nem tudott. Himzés volt a kezében, s mellette egy kosárka, tele rikkó színű selymekkel. Sir Robert kipirultnak és izgatottanak látszott.

— Teringtetél! — kiáltott föl — Everardnak igaza van! Hazelhurst ötvenhatban, március harmadikán esküdött meg Collingwood kiasszonnyal, aki azonban most is csak Collingwood Henriette. Az almanach alapján beszéljek.

— Ez megöli, ha megtudja... és... mi lesz velem?... — hirtelen elhallgatott, majd felállt és szórakozottan fel és alá járt kétszer a szobában.

— En bizony nem busulnók miatta, kedvesem. Minek is tépnék föl a régi sebeket. Gyermekemé nincs, ugys Margit az örökös és...

Lady Stapyton megállt s háritólag emelte fel a kezét. Majd így szolt:

— Megálj! Valami mondanivalóm van még, mielőtt tanácsot adnál... mert a szerint akarok eljárni.

— Hát csak szólj! — biztatta a generális.

— Hosszu történet ez, kedves férjem s zavartalanul kell veled beszélnem. S nemsokára ebédhez hívnak majd bennünket. Nem, most nem mondhatom el... majd holnap. Talán jobb is volna, ha vázlatosan fölírám s aztán beszélnök meg a dolgot. Inkább fölíróm.

— Az írásbeli közlések kissé szertartásosak s az írás sok fáradságot okoz majd neked.

— Mégis jobb, ha fölíróm — erősítgette lady Stapyton, mintha álamban beszélne.

— Ahogy tetszik!

— Tudod, hogy a betegünk, Margit és a doktor folytonos látogatásai miatt ritkán lehetünk együtt zavartalanul. Most jut eszembe, a doktor azt mondta, hogy Hugót bevihetik már holnap egy pár órára a nyugoti oldalán fekvő hálószobába, amely az ő szobája mellett van.

— Ez kellemes újság, de én még kellemesebbet mondok. Prestontól tudom, hogy biztosan meghosszabbítják Brown szabadságát hat héttel. Sokra viszi még ez a fiu, biztosítalak erről.

— Remélem és el is várom, különösen Margit kedvéért.

— Ez az egyetlen dolog, ami nyugtalanít. Attól tartok, hogy ez mint malomkő nehezedik majd rájuk.

— Azt hiszem, hogy aggodalmaid gyorsabban és kedvezőbben simulnak el, semmint gondoldod.

Brown másnap pompás sikerrel tette meg az első lépést felgyógyulása felé. Nagyon megörült, mert most már látta, hogy rabsága nemsokára megszűnik.

Az ápolónő azonban hatalmával élve, szigorúan megsabta Margit látogatásait.

A generális huzamosabban ült a betegnél s elmondta az előtte való napon hallott kellemes újságot. Lady Stapyton azonban néhány percre nézett csak be hozzá. Vali azt újságolta, hogy anyja serényen ír a szobájában.

— Bárcsak megírna az életrajzát — mondotta Vali — mindig izgérgette. Negyvennyolcban erősen résztvett a politikai életben s sok érdekes, kiváló embert ismert.

A következő fejezet elmondja lady Stapyton életörténetét, amelyet sokkal viágosabban és érthetőbben mondhatunk el, ha mint harmadik személyről beszélünk róla, mintha ő mondaná el

maga. A generális más nagyjórészben ismerte felesége multjából azokat a részleteket, amelyről az olvasónak eddig még nincs tudomása.

XXIII. FEJEZET.

Reez Irma magyar ember leánya volt, aki angol nőt el feleségül. Atyja, aki előkelő, tönkrement családból származott, nagylelkű, de élehetetlen emi er volt. Anyja híres hangversenyénekendő. Beleszeretett a szép és vonzó Reez Isvánba, aki Párisban orvosnak készült. S Reez meg gondolatlanul gyorsan elvette az énekesnőt.

Keservesen tengődtek Budapesten, majd Pozsonyba kerültek, ahol Reez István meg is halt. Özvegye egy tizenöt éves fiuval és egy tizenéves leánnyal maradt vissza.

Az ég tudja csak, hogyan tengődtek. A régi város néhány arisztokrata családja pártfogolta őket, mert nagyon szép volt, az anya és mindkét gyermeke s ami még értékesebb adomány, mindenkit megigéztek kedvességükkel. A fiut, akit angol nagypája neveltél Hungora kereszteltek, apja mesterségét követte, Irmát, akinek gyönyörű hangja volt, operanékesnőnek képeztették ki. Anyjuk elvitte őket Bécsbe, ott akadt egy mester, aki a jövőndő nagy aranyosd reményében vállalkozott arra, hogy kiképezi Irmát. A család sokat dolgozott, s csak éppen hogy éhen nem halt. De azért mégis boldogok voltak. A legmelegebb szeretet, s legigazabb odaadás fűzte őket egymáshoz. Az anya hűségesen vigyázott lányára, mert ismerte a bohémvilág veszedelmes kísértéseit és csábításait a mulatói vágyó szép Bécsben.

Irma buzgóan tanult és sikerhez is jutott. A fiu azonban politikai ábrándozó volt hijával minden tehetségnek és félni kellett, hogy nem viszi semmire sem. Anyjuk még megérte, hogy Irma a boldogulás szép útjára jutott. Leánya nemese természetű meggyőzte őt arról, hogy saját büszkeségében találja ma d legerősebb várát. A két árva végtelen szeretettel csungott egymáson. Irma birneve egyre nőtt s ezzel együtt jövedelme is. Kedvence lett Délmetország városának. Végelentül szívesen fogadták Berlinben és Párisban s óriás összegeket keresett.

Azonban mindig visszatért Bécsbe. Bátyja, aki gyakran elkíserte ugyan művésztájjaira, legszívesebben Bécsben lakott, ahol rokonlelkű ábrándozók áldozata lett, akik ábrándozókból a rideg valóság összeesküvőivé alakultak át.

Néhány fényes esztendő multán Reez Irma, aki nem kedvelte a fényt és mulatást, annyi pénzét takarítottat volna meg, hogy alaposan biztosítható volna jövőjét minden eshetőségre, ha bátyja nem kér tőle mindig segédelmet, aki azt hitte, hogy gondviselője kell, hogy legyen mindenféle kalandoroknak.

De bőkezűsége ellenére Irma mégis jó körülmények közt élt. Dícsősége tetőpontjára jutott, amikor bemutatták neki Nellville Györgyöt, az angol nagykövetség attaséját. Irma csak angol származásáért fogadta el, mert nagyon visszavonult magánéletet folytatott. Kartársait nem igen kedvelte, az előkelő társaság pedig nem fogadta be.

Nellville György, a nagyon művelt, világlátott előkelő angol legvonzóbb típusa volt. Magas, nyulánk és kecses alakja győnge szervezetet sejtetett, ami még fokozta érdekességét. Beszédmódja különösen elbűvölte. Hangjából a komolyság regett ki, úgy beszélt vele, mint egyenrangual, ami Irma önbecsülését hiányos műveltségének a pótlásához segítette, mert okos és gyors fölfogású nő volt. Azokban a boldog napokban az előkelő angol felkereste őket lakásukon a csendes külvárosban, amikor az úszó délutáni nap elől még a csavargók is menekültek. Mászor pedig ha esett az eső, hazahozta őt és báját fogatn a színházból. Résztvett egyszerű vacsorájukban, miközben a bájátval politikáiról beszélt, vele emberbaráti bölcselvésekbe bocsátkozott.

Irma bosszankodva látta, hogy bátyja nem valami sokat tart Nellvilléről, aki iránt ugyan mindig udvariasan, de kimért hidegséggel viselkedett. Hugó szinte a nők finom érzékével engedte át magát ellenszenvének s maga sem tudta, hogy miért, de nem szerette Nellvillet.

Ószkor Nellville hazament, hogy megpihenjen. Engedelmet kért bájos barátinójától arra, hogy irhasson neki. Irma kacagva adta beleegyezését, de nem hitte, hogy ir majd. Azonban tévedt.

És még hozzá nagyon érdekesen írt. Nem voltak ezek szerelmes levelek... hanem szellemes, mulatságos, kissé cinikus és éles megfigyelésről tanuskodó közlések, gyöngéd barátság szálaival átszőve.

Irma a meleg ősz Tirol fenyő borította hegyei közt töltötte. Azonban még mielőtt a hó lezszakadt volna, megpróbáltatás érte. Szeretett Hugó bátyja, aki nélkül sehol sem érezte magát otthon, kijelentette, hogy Amerikába megy.

(Folytatás következik.)

